

RISIKORAPPORT

2022

Indhold

1	ÅRET DER GIK 2022	3	8	MARKEDSRISIKO	32
2	OPLYSNINGSFORPLIGTELSE	4	8.1	Målsætning og politik for markedsrisiko	32
3	RISIKOSTYRING	5	8.2	Styring og overvågning af markedsrisiko	32
4	KAPITALSTYRING	9	8.3	Rapportering	32
5	TILSTRÆKKELIGT KAPITALGRUNDLAG OG SOLVENSBEHOV	13	8.4	Renterisiko	32
6	KREDITRISIKO	15	8.5	Aktierisiko	34
6.1	Tilladelser fra Finanstilsynet vedrørende anvendelse af IRB-metoden	15	8.6	Valutarisiko	36
6.2	Målsætning og kreditpolitik	15	8.7	Kreditspændrisiko	36
6.3	Kreditproces	15	8.8	Kapitalkrav markedsrisiko	36
6.4	Måling af kreditrisiko ved anvendelse af IRB-metoden	19	9	LIKVIDITETSRISIKO	37
6.5	Maksimal krediteksponering	20	9.1	Målsætning og politik for styring af likviditetsrisici	37
6.6	Modtagne sikkerheder	22	9.2	Risikomåling og rapportering af likviditetsrisici	37
6.7	Krediteksponeringer, der er misligholdt eller værdiforringet/nedskrevet	25	9.3	Liquidity Coverage Ratio	37
6.8	Eksponeringer med kreditrisiko i henhold til kapitaldækningsreglerne	26	9.4	Net Stable Funding Ratio	38
6.9	Eksponeringer under standardmetoden	27	9.5	Stresstest af bankens likviditetsbeholdning	39
6.10	ECAI	28	9.6	Likviditetspejlemærke	40
6.11	Eksponeringer under IRB-metoden	28	9.7	Behæftede og ubehæftede aktiver	40
6.12	Kapitalkrav kreditrisiko	30	10	GEARINGSGRAD	41
7	MODPARTSRISIKO	31	11	OPERATIONEL RISIKO	42
			11.1	Politik for styring af operationel risiko	42
			11.2	Måling og kontrol af operationelle risici	44
			11.3	Cyberisiko	45
			11.4	Kapitalkrav operationel risiko	45
			12	AFLØNNINGSPOLITIK	46
			13	RISIKOERKLÆRING	47

1. Året der gik 2022

Den positive udvikling i bankens aktiviteter og økonomiske resultater fortsatte i 2022, men året var samtidig præget af stigende inflation og renter samt en lavere økonomisk vækst.

Væksten i verdensøkonomien var aftagende igennem 2022 efter den meget høje vækst i 2021, og inflationen har været kraftigt stigende. Ændringerne i det økonomiske billede har i kombination med de geopolitiske spændinger medført betydelige udsving på de finansielle markeder.

I USA har der i 2022 været betydelig fremgang i beskæftigelsen, og både lønninger og inflationen har været stigende. Den amerikanske centralbank har på den baggrund påbegyndt en markant stramning af pengepolitikken med flere og store rentestigninger gennem året. Efter en vækst omkring 2 % i 2022 forventes den amerikanske økonomi i 2023 at vise en vækst tæt på nul – for igen at vende tilbage til en vækst omkring 2 % i 2024.

I Europa har væksten været høj i både 2021 og 2022, og noget over niveauet i USA i 2022. I 2023 forventes væksten i Europa at blive på niveau med nulvæksten i USA. Den Europæiske Centralbank har i 2022 afviklet sit opkøbsprogram af værdipapirer og har gradvist strammet pengepolitikken gennem flere store rentestigninger – med det formål at bekæmpe den kraftigt stigende inflation som følge af blandt andet de voldsomme stigninger i energipriserne efter udbruddet af krigen i Ukraine.

På linje med udviklingen i verdensøkonomien var væksten i dansk økonomi omkring 2 % i 2022, men aftagende igennem året. Beskæftigelsen steg løbende igennem året og nåede op på et historisk højt niveau i 4. kvartal 2022.

Inflationen har været tiltagende primært som følge af globale prisstigninger på blandt andet energi, transport og fødevarer, men også som følge af en betydelig svækkelse af kronen i forhold til dollar. Samtidig var der dog kun en beskedent tendens til stigende lønninger, og forbrugerens købekraft blev således forringet som helhed. De stignende lange renter har generelt haft en negativ effekt på ejendomspriserne, og samtidig er antallet af bolighandler faldet markant i takt med den faldende købekraft, stignende renter og usikkerhed om fremtiden.

Sverige oplevede en vækst i 2022 på linje med Danmark og med stort set det samme aftagende forløb igennem året. Vækstudsigterne for 2023 er lidt svagere end for Danmark, og det er ikke usandsynligt, at Sverige får en periode med negativ vækst i 2023.

De lange renter har generelt været stigende i 2022, dog med perioder hvor der har været fald efterfulgt af nye stigninger. Dette er sket i takt med, at den faktiske inflation og forventningerne til den fremtidige inflation har været tiltagende.

Banken introducerede i 2018 strategien "Vores bank", som fastlægger retningen for bankens udvikling og målsætninger frem mod 2023. Arbejdet tager udgangspunkt i et ønske om en fortsat styrkelse af partnerskabsmodellen og opbygningen af en endnu stærkere relation mellem banken, de faglige organisationer og deres medlemmer. Banken har i løbet af året fortsat indsatsen, og der er opnået positive resultater på en række områder.

I løbet af 2023 vil banken – i tæt samarbejde med partnere – udarbejde en ny og ambitiøs strategi for de kommende fem år.

Truslen om cyberangreb mod Danmark og landets institutioner og virksomheder har ifølge eksperter aldrig har været højere, og angrebene bliver stadig mere avancerede. Dette trusselsbillede udgør en betydelig risiko for den finansielle sektor, som er et naturligt mål for cyberkriminalitet.

Den høje grad af digitalisering er naturligvis medvirkende til at øge risikoen for cyberkriminalitet, og derfor lægger banken stor vægt på at tænke it-sikkerhed ind i alle processer og systemer.

Bankens arbejde med it-sikkerhed og beskyttelse mod cyberangreb bliver løbende styrket, og indsatsen varetages både i eget regi, i samarbejde med bankens datacentral SDC og i sektorregi, hvor Lån & Spar er repræsenteret i Finans Danmarks cyberpolitiske udvalg. Tilrettelæggelsen og de konkrete aktiviteter i banken tager udgangspunkt i lovgivningen samt internationale standarder for håndtering af informationssikkerhed.

Over de seneste år er der indført mange nye regler for de danske pengeinstitutter, primært som følge af vedtagelsen af ny, fælles europæisk lovgivning på en lang række områder. Der anvendes mange ressourcer på at implementere de nye regler og på løbende at sikre, at reglerne overholdes.

Banken forventer en nulvækst i dansk økonomi i 2023 og en mindre tilbagegang i svensk økonomi. Det vil sammen med en forventning om et fortsat udfordret boligmarked lægge en dæmper på aktivitetsniveauet. Trods en fortsat hård konkurrence forventer banken i 2023 at kunne tiltrække flere kunder.

2. Oplysningsforpligtelser

Formålet med risikorapporten er at skabe større gennemsigtighed omkring kapitalforhold og risikostyring i Lån & Spar, så investorer og andre interessenter i højere grad er i stand til at vurdere bankens risikoprofil og risikostyring samt sammenligne banken med andre banker.

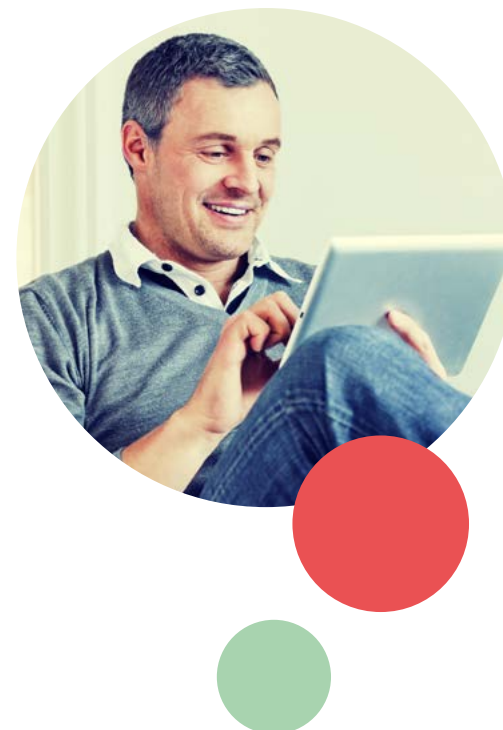
Udarbejdelsen af risikorapporten sker i overensstemmelse med oplysningskravene, der fremgår af del 8 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 2019/876 (CRR2) samt tilhørende gennemførelsesforordning nr. 2021/637 af 15. marts 2021.

Banken offentliggør risikorapporten mindst én gang om året i forbindelse med offentliggørelsen af årsrapporten. Derudover henvises der til bankens hjemmeside for supplerende oplysninger, lsb.dk/risikorapport. Risikorapporten og de supplerende oplysninger opfylder tilsammen oplysningskravene.

Oplysningerne er ikke revideret af bankens interne eller eksterne revision.

Risikorapporten indeholder en beskrivelse af, hvilke risici banken er udsat for, og hvordan banken varetager risiko og kapitalstyring i relation til disse risici.

Rapporten indledes med en beskrivelse af bankens risikostyring, herunder de enkelte risikotyper samt organiseringen i forhold til styring af bankens risici. Herefter beskrives bankens kapitalstyring, opgørelse af kapitaldækning og solvensbehov, der efterfølges af en mere detaljeret beskrivelse af hvert enkelt risikoområde, herunder bankens målsætning og risikopolitik, risikostyring og risikorapportering samt opgørelse af risiko og kapitalkrav i relation hertil.

3. Risikostyring

Lån & Spar påtager sig risici i henhold til den valgte forretningsmodel samt de strategiske målsætninger, som er udstukket af bestyrelsen. Risikoprofilen afspejler sammenhængen mellem bankens vision, mission og forretningsmodel og er afstemt i forhold til kapitalgrundlaget.

Bestyrelsens årlige vurdering af bankens risikoprofil og forretningsmodel har ikke givet anledning til væsentlige ændringer.

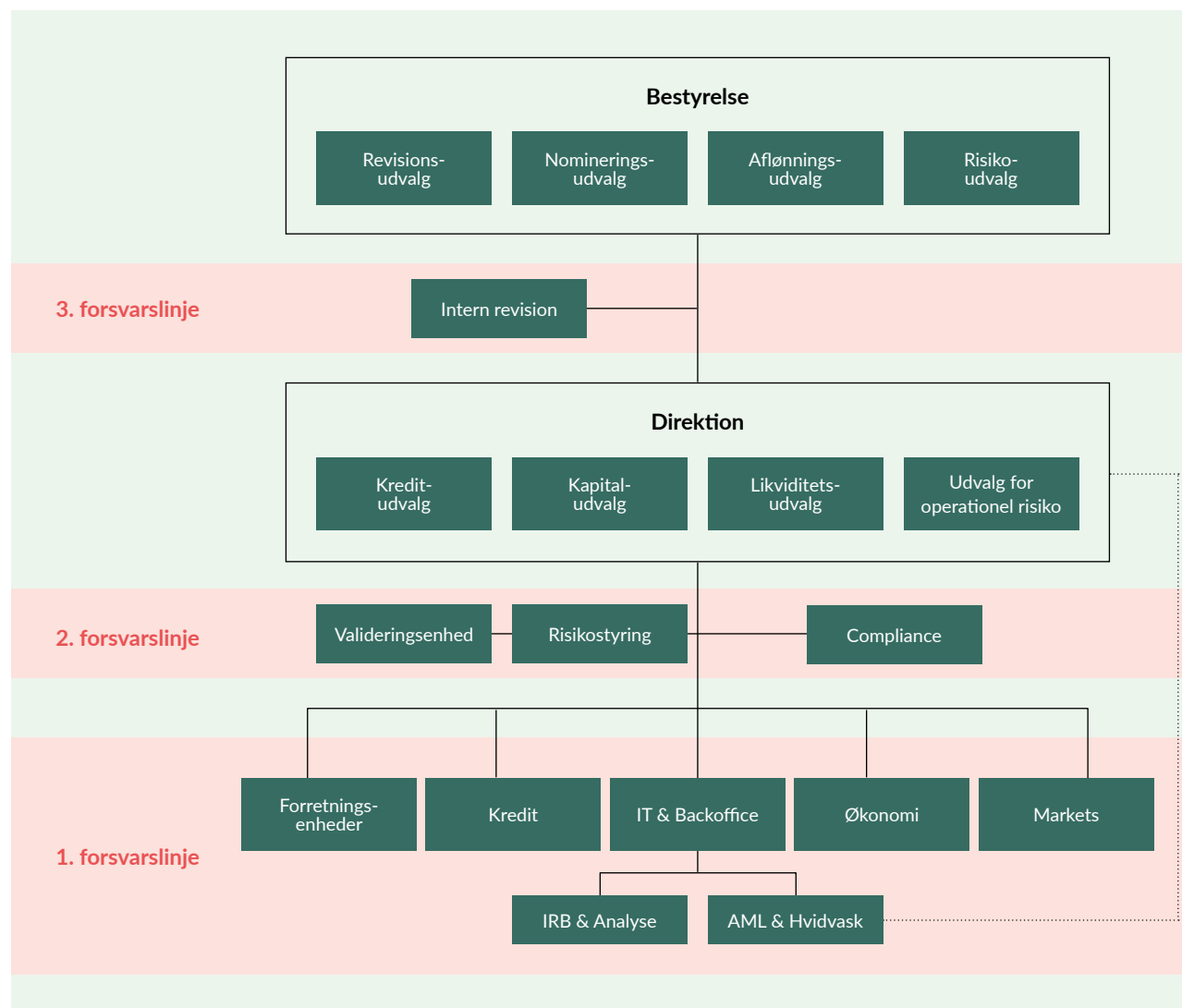
Risikotyper

Banken er eksponeret over for forskellige risikotyper, hvoraf de væsentligste er:

- Kreditrisiko: Risikoen for tab som følge af, at modparter helt eller delvist misligholder deres betalingsforpligtelser.
- Markedsrisiko: Risikoen for tab som følge af, at markedsværdien af bankens aktiver og forpligtelser ændrer sig som følge af ændringer i markedsforsholdene.
- Likviditetsrisiko: Risikoen for, at banken ikke er i stand til at indfri sine forpligtelser ved hjælp af de normale likviditetsreserver.
- Operationel risiko: Risikoen for direkte eller indirekte tab forårsaget af utilstrækkelige eller fejlslagne interne processer og systemer, menneskelige fejl eller som følge af eksterne begivenheder.
- It-risiko: Risikoen for tab som følge af it-anvendelsen.

Organisering af risikostyring

Lån & Spar er organiseret, så der er fuldstændig adskillelse mellem de enheder, som påfører banken risici, og de enheder, som varetager bankens risikostyring.

Opbygningen af bankens organisering af risikostyring fremgår af oversigten på forrige side.

Bestyrelsen

Bestyrelsen har det overordnede ansvar for afgrænsning og styring af bankens risici. Det er bestyrelsen, som fastlægger målsætning og strategi for risikostyring samt vedtager risikopolitikker og beredskabsplaner, der udgør grundlaget for begrænsninger og retningslinjer for de risikotyper, som banken påtager sig.

Bestyrelsen følger løbende op på, at banken drives på betryggende vis og i overensstemmelse med den fastlagte risikoprofil, de fastlagte risikopolitikker og retningslinjer. Bestyrelsen modtager løbende rapportering, der er relevant i forhold til bestyrelsens ansvar.

Bestyrelsens udvalg

Bestyrelsen har nedsat et revisionsudvalg, et nomineringsudvalg, et aflønningsudvalg og et risikoudvalg.

Revisionsudvalget er lovpligtigt og består af tre medlemmer, der udgøres af medlemmer af Lån & Spars bestyrelse. Revisionsudvalget har blandt sine opgaver at overvåge og vurdere effektiviteten af bankens interne kontrol- og risikostyringssystemer. Dette sker blandt andet ved skriftlig og mundtlig rapportering til udvalget samt ved udvalgets behandling af revisionsrapporter på området.

Nomineringsudvalget er lovpligtigt og består af formanden for bestyrelsen, 1. og 2. næstformand samt formanden for revisionsudvalget. Nomineringsudvalget har til formål at sikre den rette sammensætning og størrelse af direktion og bestyrelse. Mindst én gang årligt skal nomineringsudvalget

blandt andet vurdere, om bestyrelsen har den fornødne kombination af viden, faglig kompetence, mangfoldighed og erfaring samt om det enkelte bestyrelsesmedlem lever op til lovgivningens krav.

Aflønningsudvalget er lovpligtigt og består af formanden for bestyrelsen samt 1. og 2. næstformand. Aflønningsudvalget er ansvarlig for bankens vederlagspolitik og skal forestå det forberedende arbejde for bestyrelsens beslutninger vedrørende aflønning, herunder lønpolitik og andre beslutninger, som kan have indflydelse på bankens risikostyring.

Risikoudvalget er lovpligtigt og består af hele bestyrelsen. Formålet med risikoudvalget er at føre tilsyn med kapitalforvaltning og risikostyring i banken. Risikoudvalget har til opgave at rådgive bestyrelsen om bankens overordnede, nuværende og fremtidige risikoprofil og strategi samt at bistå bestyrelsen med at påse, at bestyrelsens risikostrategi implementeres korrekt i organisationen. Risikoudvalget vurderer, om de finansielle produkter og tjenesteydelser, som banken handler med, er i overensstemmelse med bankens forretningsmodel og risikoprofil, herunder om der er en sammenhæng mellem indtjening og risiko. Risiko-udvalget vurderer desuden bankens aflønningsstruktur i forhold til, om denne tager højde for bankens risici, kapital og likviditet.

Direktionen

Direktionen har ansvar for den daglige ledelse, herunder at banken drives i overensstemmelse med de af bestyrelsen fastlagte politikker og retningslinjer. Direktionen har det daglige ledelsesmæssige ansvar for, at banken kun påtager sig risici, som banken forstår og kan gennemskue conse-

kvensen af. Direktionen har ansvar for risikorapporteringen til bestyrelsen. Direktionen modtager løbende rapportering om udviklingen i bankens risici samt overholdelsen af bankens politikker og retningslinjer.

Direktionens udvalg

Under direktionen er der nedsat et kreditudvalg, et kapitaludvalg, et likviditetsudvalg og et udvalg for operationel risiko.

Kreditudvalget er et internt udvalg, organisatorisk placeret under direktionen, bestående af direktionen samt ledende medarbejdere fra relevante afdelinger. Kreditudvalgets væsentligste rolle er at fastlægge den detaljerede kreditrisikopolitik ud fra de politikker, som bestyrelsen har besluttet. Kreditudvalget følger løbende op på udviklingen i bankens risici og varetager risikorapporteringen til bestyrelsen.

Kreditudvalget har desuden ansvar for bankens risikomodeler, herunder overvågning af modellernes performance samt godkendelse af eventuelle justeringer i modellerne. Kreditudvalget modtager løbende den rapportering, der er relevant i relation til Kreditudvalgets overvågning af bankens modeller samt udviklingen i bankens risici.

Kapitaludvalget er et internt udvalg, som organisatorisk er placeret under direktionen, bestående af direktionen samt medarbejdere fra relevante afdelinger. Kapitaludvalget har ansvar for at overvåge bankens kapital og foretage de nødvendige tiltag i forhold til at sikre, at bankens kapital er i overensstemmelse med bankens målsætning.

Likviditetsudvalget, der er et internt udvalg, er organisatorisk placeret under direktionen og består af direktionen

samt medarbejdere fra relevante afdelinger. Likviditetsudvalget har ansvar for den løbende opfølgning på bankens likviditetssituation samt iværksættelse af nødvendige tiltag i overensstemmelse med beredskabsplanen for likviditet.

Udvalget for operationel risiko er et internt udvalg, som organisatorisk er placeret under direktionen, bestående af ledende medarbejdere i relevante afdelinger. Udvalget har ansvaret for at overvåge bankens operationelle risici samt iværksættelse af nødvendige tiltag til nedbringelse af de operationelle risici via politikker og retningslinjer for operationel risiko.

1. forsvarslinje

Bankens forretningsenheder og Kredit udgør første forsvarslinje sammen med It, Økonomi og Markets. Forretningsenhederne dækker blandt andet over rådgivningscentrene, erhvervsafdelingen og Gudme Raaschou samt Lån & Spar Sverige. Den daglige styring af risiciene foregår gennem politikker, instrukser og interne kontroller.

Under første forsvarslinje er bekæmpelsen af hvidvask og terrorfinansiering placeret i en AML-afdeling (Anti Money Laundering).

Banken skal i henhold til Hvidvaskloven udpege en hvidvaskansvarlig, der skal identificere og vurdere risikoen for, at banken bliver misbrugt til hvidvask eller finansiering af terrorisme. Den hvidvaskansvarlige refererer til direktionen. Bankens ansatte har ved mistanke om hvidvask eller terrorfinansiering pligt til at overvåge og undersøge baggrunden for og formålet med transaktioner og aktiviteter. Bankens overvågning understøttes af overvågnings-systemer. Den hvidvaskansvarlige kontrollerer løbende

overvågningen, og resultaterne rapporteres regelmæssigt til direktionen. Hvidvaskafdelingen underretter SØIK om mistænkelige transaktioner.

Bankens IRB-afdeling er ligeledes placeret i første forsvarslinje. IRB-afdelingen udvikler og vedligeholder bankens egenudviklede modeller, som anvendes til måling af kreditrisikoen for privatkunder.

2. forsvarslinje

Risikostyring, Valideringsenheden og Compliance udgør bankens anden forsvarslinje.

Risikostyring er en central enhed under den risikoansvarlige, som er ansvarlig for bankens overvågning af kredit-, marked-, likviditets- og operationel risiko, herunder overvågning af de af bestyrelsen fastlagte politikker og retningslinjer samt overholdelse af direktionens videredelegerede beføjelser. Afdelingen for risikostyring foretager mindst én gang årligt rapportering af det samlede risikobillede af banken. Derudover modtager bankens ledelse og bestyrelsen hvert kvartal rapportering på de enkelte delområder. Den risikoansvarlige refererer direkte til direktionen.

Valideringsenheden, der er en enhed under Risikostyring, er ansvarlig for vurdering og validering af bankens egenudviklede IRB-modeller. Valideringsenheden analyserer risikoen relateret til modellerne og skal støtte Kreditudvalget i vurderingen af, om modellerne er egnede til formålet ved at udarbejde valideringsrapporter med anbefalinger og analyser af den relaterede modelrisiko. Enhver signifikant modelrisiko skal bringes til opmærksomhed for Kreditudvalget. Endvidere har Valideringsenheden ansvaret for at

fremstille et solidt og effektivt kontrolmiljø til at identificere svagheder i modellerne.

For at sikre en passende adskillelse af ansvar er Valideringsenheden placeret som en selvstændig enhed under Risikostyring, hvorved enheden er organisatorisk adskilt fra IRB-afdelingen, der som nævnt ovenfor er ansvarlig for udvikling og vedligeholdelse af bankens egenudviklede modeller. Valideringsenheden tager ikke væsentlige beslutninger i forhold til modeludvikling, data eller anvendelse. Valideringsenheden skal have et upartisk adfærdskodeks og være fri fra unødigt indflydelse.

Compliance har til opgave at overvåge risikoen for, at banken bliver pålagt sanktioner, lider tab af omdømme, eller at banken eller bankens kunder lider væsentlige økonomiske tab som følge af manglende overholdelse af finansiel lovgivning samt bankens interne retningslinjer. Compliance refererer direkte til direktionen. Compliance leverer derudover en rapport til bestyrelsen minimum én gang om året.

3. forsvarslinje

Intern revision, der udgør den tredje forsvarslinje, er en selvstændig stabsfunktion, der er oprettet af bankens bestyrelse i henhold til Finanstilsynets bekendtgørelse om gennemførelse af revision i finansielle virksomheder. Intern revision udfører kontrol af bankens risikostyringsprocesser, herunder om bankens procedurer lever op til loven, og om de anvendes korrekt. Intern revision rapporterer resultaterne af kontrollerne til bestyrelse og direktion.

4. Kapitalstyring

Bankens mål for kapitalstyring er at:

- Overholde kravene til kapital fastsat i lov om finansiel virksomhed samt Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 575/2013 og direktiv 2013/36/EU af 26. juni 2013 (CRR/CRD IV).
- Sikre bankens evne til at fortsætte som selvstændig bank.
- Opretholde en passende kapital til organisk og strategisk vækst.

Banken har i året opfyldt alle lovgivningsmæssigt pålagte krav til bankens kapital.

Styringen af kapitalen er baseret på de opgørelsesmetoder og nøgletal, som er udviklet af Basel-komiteen og indarbejdet i EU's forordning om kapitaldækning. EU-forordningen har direkte retsvirkning i Danmark.

Ledelsen overvåger løbende bankens kapitalforhold. Opgørelsen af bankens kapital, risikoeksponering og nøgletal for kapital indberettes til Finanstilsynet og Den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA) i overensstemmelse med de regler, som er fastsat herfor.

Kapitalkrav

CRR stiller krav om, at banken til enhver tid opfylder følgende kapitalkrav:

- En egentlig kernekapitalprocent på 4,5 %
- En kernekapitalprocent på 6,0 %
- En samlet kapitalprocent på 8,0 %

Det er endvidere et krav, at der er tilstrækkelig kapital til at overholde bankens individuelle solvensbehov. Det individuelle solvensbehov er et mål for den nødvendige kapital til at dække bankens risici i forhold til størrelsen, typen og fordelingen af bankes aktiver m.v. Tillægget til 8 %-kravet, som følge af det individuelle solvensbehov, skal dækkes af kapital af samme kvalitet, som gælder for 8 %-kravet.

I lov om finansiel virksomhed er der fastsat regler om en række bufferkrav. Kapitalbevaringsbufferen er fastsat til 2,5 %. Hvis der ikke er tilstrækkelig med kapital til at dække bufferen, begrænses banken i at betale udbytte, bonus m.v. Den kontrykkliske kapitalbuffer kan udgøre op til 2,5 %. Bufferen sættes i kraft i perioder med overnormal udlånsvækst og fastlægges for danske eksponeringer af Erhvervsministeriet. Kapitalbevaringsbufferen og den kontrykkliske kapitalbuffer skal dækkes af egentlig kernekapital. Der er også krav om en G-SIFI-buffer og en systemisk buffer, som imidlertid ikke er relevante for Lån & Spar. De fire buffere udgør tilsammen det kombinerede kapitalbufferkrav.

Reglerne for regnskabsmæssige nedskrivninger på udlån blev pr. 1. januar 2018 ændret, så nedskrivningerne herefter er baseret på et forventet tab. Denne ændring i regnskabspraksis medførte en reduktion i egenkapitalen. For de eksponeringer, som er omfattet af standardmetoden, er der indført en frivillig 5-årig overgangsordning. Lån & Spar har valgt ikke at gøre brug af overgangsordningen.

Kapital

Til bankens egentlige kernekapital medregnes aktiekapital, værdireguleringer, andre reserver, overført resultat og foreslået udbytte. Heri foretages en række fradrag. Til bankens

kapitalgrundlag medregnes endvidere supplerende kapital i form af efterstillede kapitalindskud.

Risikoeksponering

Den samlede risikoeksponering opgøres ved, at eksponeringerne (aktiver, udstedte garantier og kredittilsagn) vægtes. Vægtene for detaileksponeringer i Danmark er baseret på egne estimerede risikovægte, mens øvrige eksponeringer vægtes efter standardvægte, som afhænger af de enkelte eksponeringers art og modpart. Ved opgørelsen af risikoeksponeringen tages højde for sikkerhedsstillelser.

Gearing

For at modvirke risikoen for overdreven gearing i tider med økonomisk opgang er der i kapitaldækningsreglerne fastsat beregningsprincipper for et simpelt gearingsmål, som skal virke som bagstopper for de risikobaserede kapitalkrav.

Gearingen beregnes som kernekapitalen i forhold til de uvægtede eksponeringer og skal udgøre minimum 3 %.

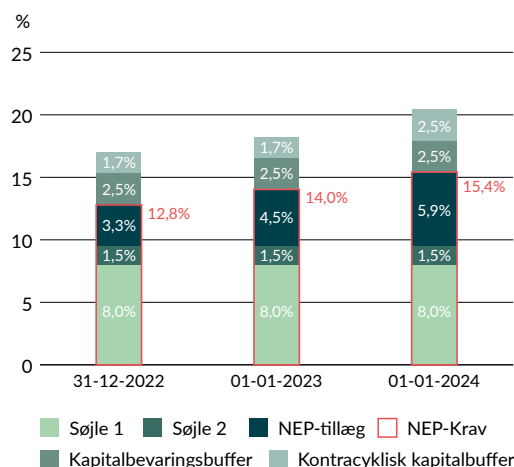
NEP-krav

I lov om finansiel virksomhed er der indført et regulatorisk krav til størrelsen af bankens nedskrivningsegnede passiver (NEP-krav). NEP-kravet, der er under indfasning og vil være fuldt indfaset den 1. januar 2024, fastsættes som summen af bankens solvensbehov og et NEP-tillæg. NEP-kravet er ikke et kapitalkrav, men i det omfang NEP-tillægget ikke finansieres ved udstedelse af såkaldte senior non-preferred-instrumenter, vil NEP-tillægget skulle dækkes af kapitalgrundlaget.

Finanstilsynet fastsætter årligt størrelsen af det fuldt indfasede NEP-krav. Finanstilsynet meddelte sidste år, at

bankens fuldt indfasede NEP-krav udgør 15,6 % af risikoeksponeringen og 4,5 % af de uvægtede eksponeringer. Indfasningsperioden indebærer, at kravet pr. 31. december 2022 udgør 12,8 %, hvilket betyder, at NEP-tillægget er 3,3 %-point pr. 31. december 2022. Finanstilsynet har i december 2022 fastsat bankens fuldt indfasede NEP-krav til 15,4 % af risikoeksponeringen og til 4,5 % af de uvægtede eksponeringer. Med indfasningen betyder det, at NEP-kravet pr. 1. januar 2023 er opgjort til 14,0 % af risikoeksponeringen og 4,5 % af de uvægtede eksponeringer. Banken har pr. 31. december 2022 udstedt senior non-preferred instrumenter for 550 mio. kr. svarende til 5,2 % af risikoeksponeringen. Selve indfasningen af NEP-kravet fremgår af figuren nedenfor.

KAPITALKRAV OG INDFASNING AF NEP-KRAV

Kommende regler

EU-kommissionen offentliggjorde i oktober 2021 forslag til forordning og direktiv, der omfatter de dele af Basel-komiteens reviderede regelsæt fra december 2017 (Basel IV), der mangler at blive implementeret i EU. Med forslaget ændres beregningen af risikoeksponeringen for alle risikotyper under både standardmetoden og IRB-metoden. Der indføres som noget nyt minimumsværdier for PD og LGD under IRB-metoden, og der indføres et minimumskrav for risikoeksponeringen under IRB-metoden (gulvkrav). Samlet forventes disse ændringer at betyde en stigning i risikoeksponeringen. Ifølge forslaget vil de nye kapitaldækningsregler skulle træde i kraft fra 1. januar 2025. Der er lagt op til, at visse ændringer indfases over en årrække, herunder gulvkravet. Fuldt indfaset i 2030 udgør gulvkravet 72,5 % af risikoeksponeringen opgjort efter de nye regler for standardmetoden.

Kapitalopgørelse pr. 31. december 2022

Oversigten til højre er en opsummering af bankens kapital, risikoeksponering og nøgletal for kapitaldækning pr. 31. december 2022. For yderligere oplysninger om kapitalen henvises der til supplerende oplysninger til Risikorapport 2022 (fanerne CC1 og CCA), der fremgår af bankens hjemmeside.

Det kombinerede kapitalbufferkrav udgøres af kapitalbevaringsbufferen, der pr. 31. december 2022 er 2,5 %, samt den kontracykliske kapitalbuffer, der pr. 31. december 2022 er opgjort til 1,7 %. For yderligere oplysninger om den kontracykliske kapitalbuffer henvises der til supplerende oplysninger til Risikorapport 2022 (fanerne CCyB1 og CCyB2), der fremgår af bankens hjemmeside.

Kapitalopgørelse (1.000 kr.):	2022	2021
Egenkapital	2.421.545	2.241.647
Egentlig kernekapital før fradrag	2.421.545	2.241.647
Foreslået udbytte	-34.722	-34.722
Immaterielle aktiver	-120.942	-120.800
Udskudte skatteforpligtelser vedrørende immaterielle aktiver	1.621	13.116
Forskellen mellem forventet tab efter IRB-metoden og regnskabsmæssige værdireguleringer	0	-3.415
Minimumsdækning for misligholdte eksponeringer	-5.835	-5.614
Værdireguleringer som følge af forsigtig værdiansættelse	-1.782	-2.342
Ramme for køb af egne kapitalandele	-3.924	-7.303
Egentlig kernekapital	2.255.961	2.080.567
Kernekapital	2.255.961	2.080.567
Ansvarlig lånekapital	100.000	100.000
Regnskabsmæssige værdireguleringer, der overstiger forventet tab efter IRB-metoden	13.197	0
Kapitalgrundlag	2.369.158	2.180.567
Senior non-preferred instrumenter	550.000	300.000
NEP-kapitalgrundlag	2.919.158	2.480.567
Kreditrisiko	7.902.434	7.638.691
Markedsrisiko	986.669	847.278
Operationel risiko	1.718.909	1.596.131
Samlet risikoeksponering	10.608.012	10.082.100
Egentlig kernekapitalprocent	21,3 %	20,6 %
Kernekapitalprocent	21,3 %	20,6 %
Kapitalprocent	22,3 %	21,6 %
NEP-procent	27,5 %	24,6 %
Kombinerede kapitalbufferkrav	4,2 %	2,5 %

Gearingsgrad

Gearingsgraden pr. 31. december 2022 er beregnet til 6,8 %.

For yderligere oplysninger om gearingsgraden henvises der til indeværende rapport afsnit 10 samt til supplerende oplysninger til Risikorapport 2022 (fanerne LR1 – LRSum, LR2 – LRCom og LR3 – LRSpl), der fremgår af bankens hjemmeside.

Kapitalgrundlag

Egenkapitalen, der medregnes til den egentlige kernekapital, er fordelt på aktiekapital, opskrivningshenlæggelser, overført resultat, foreslået udbytte, valutaomregningsreserve samt andre reserver.

Aktiekapitalen består af 3.472.187 aktier a 100 kr. Alle aktier er fuldt indbetalt og har samme rettigheder.

Opgjort i 1.000 kr.	2022	2021
Aktiekapital	347.219	347.219
Opskrivningshensættelser	92.647	69.108
Valutaomregningsreserve	-14.574	-4.535
Andre reserver	9.607	11.309
Overført resultat	1.951.924	1.783.823
Foreslået udbytte	34.722	34.722
Egenkapital i alt	2.421.545	2.241.647

Lån & Spar har ikke udstedt hybrid kernekapital, hvorfor den egentlige kernekapital og kernekapitalen er ens.

I kapitalgrundlaget medtages endvidere bankens supplerende kapital bestående af et efterstillet kapitalindskud.

Det efterstillede kapitalindskud består af udstedte kapitalbeviser i DKK med en hovedstol på 100 mio. kr. Lånet er optaget i juni 2018 og har en løbetid på 10 år. Banken har mulighed for at genkøbe kapitalbeviserne efter 5 år.

Renten er fast de første 5 år og udgør 3,6339 %. Herefter forrentes lånet med en variabel halvårlig kuponrente svarende til CIBOR6-satsen med et tillæg på 3,25 %-point. I tilfælde af bankens likvidation eller konkurs fyldestgøres den efterstillede kapital først efter de almindelige kreditorkrav er opfyldt. Finanstilsynet skal godkende alle førtid-sindfrielser af efterstillede kapitalindskud.

Fradrag i kapitalgrundlaget

I den egentlige kernekapital foretages en række justeringer, der er beskrevet herunder.

Det foreslåede udbytte fradrages i den egentlige kernekapital sammen med de immaterielle aktiver, justeret for udskudte skatteforpligtelser vedrørende de immaterielle aktiver. Der fradrages endvidere et beløb, der udgør forskellen mellem det forventede tab efter IRB-metoden og de regnskabsmæssige værdireguleringer. Ydermere fradrages minimumsdækningen til nødlidende eksponeringer.

Der foretages også en værdiregulering som følge af forsigtig værdiansættelse.

Endvidere foretages der et fradrag af Lån & Spars uudnyttede ramme til tilbagekøb af egne aktier.

Overdækning

Kravet til størrelsen af kapitalgrundlaget udgør 13,7 % af risikoeksponeringen. Heraf udgør solvensbehovet 9,5 %-point og det kombinerede kapitalbufferkrav 4,2 %-point.

Kapitaloverdækningen – dvs. forskellen mellem kapitalprocenten på 22,3 % af risikoeksponeringen og kravet til kapitalen på 13,7 % af risikoeksponeringen – udgør 8,6 %-point, svarende til 947,7 mio. kr.

Banken har fastsat et kapitalmål for 2023 på 17,0 %. Dette skal dække de regulatoriske krav inklusiv bufferkrav samt effekten af et hårdt stress.

NEP-kapitalprocenten, der udgøres af kapitalgrundlaget og udstedte SNP-instrumenter (senior non-preferred-instrumenter), udgør 27,5 % af risikoeksponeringen. Den indfasede del af NEP-kravet udgør 12,8 %-point. Forskellen mellem bankens nedskrivningseggede passiver og den indfasede del af NEP-kravet tillagt det kombinerede kapitalbufferkrav – dvs. overdækningen efter samlet NEP-krav – udgør 10,5 %-point.

Kapitalmæssig overdækning	2022	2021
Solvensbehov	9,5%	9,7%
Kombinerede kapitalbufferkrav	4,2%	2,5%
Samlet kapitalkrav	13,7%	12,2%
Kapitalprocent	22,3%	21,6%
Overdækning efter samlet kapitalkrav	8,6%	9,4%
Indfastet del af NEP-krav	12,8%	12,0%
Kombineret kapitalbufferkrav	4,2%	2,5%
Samlet NEP-krav inklusiv kombinerede kapitalbufferkrav	17,0%	14,5%
NEP-procent	27,5%	24,6%
Overdækning efter samlet NEP-krav	10,5%	10,1%

5. Tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov

Lån & Spar foretager løbende en vurdering af, hvorvidt kapitalen er tilstrækkelig til at understøtte de nuværende og kommende aktiviteter. Banken bruger eksempelvis stresstest til at identificere, om kapitalgrundlaget er tilstrækkeligt til at afdække forskellige økonomiske scenarier. Banken har implementeret en 8+ metode til opgørelse af solvensbehovet, hvor banken udover kravet til dækning af normale risici (8 %-kravet – søjle 1) afsætter kapital til eventuelle overnormale risici (søjle 2).

8+ metoden tager udgangspunkt i de risikoområder, som på nuværende tidspunkt findes aktuelle for en vurdering af tilstrækkelig kapital. Banken følger Finanstilsynets ”Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter”.

Banken anser følgende risikokategorier som væsentlige for vurdering om tilstrækkeligt kapitalgrundlag:

- Kreditrisiko.
- Markedsrisiko.
- Operationel risiko.
- Omdømmerisiko.
- It-risiko.
- Indtjening og vækst.
- Likviditetsrisiko.

Kreditrisiko

For detaileksponeringer i Danmark anvender banken IRB-metoden, hvilket også anvendes i forbindelse med beregningen af solvensbehovet. Stresstest-scenarierne i modellerne kan variere fra år til år alt efter bankens

forventninger. Banken afsætter de normale 8 % i kapitalbehov, og derudover afsættes yderligere kapital til afdækning af overnormale risici som f.eks. forværring af betalingsevnen, koncentration på sikkerheder, rentefølsomhed m.v.

For detaileksponeringer i Sverige afsætter banken de normale 8 % i kapitalbehov og afsætter yderligere kapital på baggrund af stresstest af betalingsevnen og tabsprocenten.

På erhvervseksponeringer afsætter banken de normale 8 % i kapitalbehov og vurderer mulige overnormale risici såsom koncentration på enkeltengagementer (store eksponeringer) og brancher og afsætter i overensstemmelse med vejledningen kapital hertil, hvis det kræves.

Derudover foretages en vurdering af risici i relation til stigninger i NPE-fradraget i kapitalgrundlaget for minimumsdækning for nødlidende eksponeringer inden for de næste 12 måneder.

Stigende udlån og vækst stiller krav om øget kapital. Der tages højde for udlånsvækst i solvensbehovet for at sikre, at det nuværende kapitalgrundlag er tilstrækkelig til at understøtte den forventede udlånsvækst det kommende år.

Markedsrisiko

Banken afsætter de normale 8 % i kapitalbehov, og herefter vurderes det i overensstemmelse med vejledningen, om de rammer og beføjelser, som bestyrelsen har videredelegeret til direktionen, kan anses for at være overnormale risici. Hvis det er tilfældet, vil der blive afsat ekstra kapital ud over de 8 % til imødegåelse af dette.

Operationel risiko

Operationel risiko er defineret som risikoen for direkte eller indirekte tab forårsaget af utilstrækkelige eller fejlslagne interne processer og systemer, menneskelige fejl eller som følge af eksterne begivenheder. Kapitalbehovet for operationel risiko beregnes ved brug af basisindikatormetoden for operationel risiko. Endvidere vurderer banken, om der er risici, som ikke er dækket heraf. Hvis det er tilfældet, afsættes der et tillæg i solvensbehovet.

Omdømmerisiko

Banken tager i solvensbehovet stilling til omdømmerisiko. Banken er via sin rolle i den finansielle sektor eksponeret for omtale, som kan påvirke bankens omdømme. Banken har via sin kommunikationspolitik fastlagt retningslinjer for kommunikationen og håndteringen af interessenter i forbindelse med disse omdømmeeksponeringer. Endvidere afsætter banken kapital til at afdække operationelle risici, der indirekte omfatter omdømmerisiko.

It-risiko

Risici som opstår som følge af it-anvendelsen. I forbindelse med solvensbehovet foretages der blandt andet en risikovurdering af bankens informations- og kommunikationsteknologi (IKT).

Indtjeningsrisiko

Indtjening i banken er ”første værn” i relation til at kunne modstå tab på udlån og garantier. Ved opgørelsen af solvensbehovet vurderes det, om bankens indtjening er tilstrækkelig, og om der bør afsættes yderligere kapital til at imødegå denne risiko.

Likviditetsrisiko

På likviditetsområdet gennemføres en række stresstest. Med udgangspunkt i disse stresstest beregner banken herefter den meromkostning, der eventuelt måtte fremkomme til fremskaffelse af likviditet, og afsætter herefter en eventuel meromkostning som tillæg i solvensbehovet.

Andre risikoområder

Udover de risikoområder, der er medtaget i den nuværende model for tilstrækkelig kapital, vurderer banken løbende andre forhold, der kunne tænkes at påvirke kapitalbehovet.

En del af disse risikoområder er dækket via procedurer, handlingsplaner og forretningsgange. I denne vurdering indgår blandt andet strategiske risici og eksterne risici.

Opgørelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag

Det tilstrækkelige kapitalgrundlag pr. 31. december 2022 kan opstilles på følgende måde:

Opgjort i 1.000 kr.	Søjle 1	Søjle 2	I alt	I pct. af risikoeksponeringen
Kreditrisiko	632.100	94.700	726.800	6,9 %
Markedsrisiko	78.900	68.800	147.700	1,4 %
Likviditetsrisiko	0	0	0	0,0 %
Operationel risiko	137.500	0	137.500	1,3 %
Øvrige risici	0	0	0	0,0 %
Solvensbehov i alt	848.500	163.500	1.012.000	9,5 %
Kombineret kapitalbufferkrav			442.941	4,2 %
NEP-tillæg (som ikke er dækket af SNP-udstedelser)			0	0,0 %
Individuelt solvensbehov inkl. kombineret kapitalbufferkrav og NEP-tillæg			1.454.941	13,7 %
Kapitalgrundlag og kapitalprocent			2.369.158	22,3 %
Kapitaloverdækning			914.217	8,6 %
Samlet risikoeksponering			10.608.012	

METODE TIL FASTLÆGGELSE AF SOLVENSBEHOV

6. Kreditrisiko

Kreditrisiko er risikoen for tab som følge af, at modparter helt eller delvist misligholder deres betalingsforpligtelser. Når banken for eksempel yder udlån eller stiller garanti, påtager banken sig risikoen for, at kunden ikke er i stand til at tilbagebetale sine forpligtelser, når de forfalder.

6.1 Tilladelser fra Finanstilsynet vedrørende anvendelse af IRB-metoden

Banken har Finanstilsynets tilladelse til at anvende den avancerede IRB-metode på kreditrisiko på den del af porteføljen, der vedrører detaileksponeringer i Danmark. Banken anvender som følge heraf egne risikoparametre (PD, LGD og CF) til opgørelsen af den samlede risikoeksponering på detaileksponeringer i Danmark ved beregning af bankens kapitaldækning.

Banken har fået permanent undtagelse fra IRB-metoden på:

- Statseksponeringer.
- Instituteksponeringer.
- Erhvervseksponeringer.

Derudover har banken fået midlertidig undtagelse for eksponeringer i Sverige.

Banken har siden etableringen af den svenske filial udarbejdet egenudviklede statistiske modeller, som anvendes til kreditstyringen af privatkunder i Sverige, men de er ikke godkendt af Finanstilsynet til kapitaldækningsformål.

Såfremt banken vil anvende den avancerede IRB-metode på de svenske eksponeringer til kapitaldækningsformål, skal Finanstilsynet give tilladelse hertil.

6.2 Målsætning og kreditpolitik

Lån & Spar ønsker gennem aktiv markedsdeltagelse på udlån, kredit og kreditkort at opnå bedst mulig indtjening på såvel kort som langt sigt i forhold til den risiko, som banken påtager sig.

Kreditpolitikken er besluttet af bankens bestyrelse, og hovedelementerne er følgende:

- Det primære forretningsområde er Danmark og Sverige.
- Banken yder udlån med begrænset risiko til følgende segmenter:
 - Privatkunder i Danmark.
 - Privatkunder i Sverige.
 - Bestående storkunder, aktionærerne og loyalitetsbankerne (LOB).
 - Øvrige organisationer, foreninger og NGO'er.
 - Virksomheder inden for aktionæroverenskomstens brancher.
 - Virksomheder, hvor storkunder, aktionærerne og LOB'erne har bestemmende indflydelse.
 - Liberalt erhverv, primært inden for sundhedssektoren, ingeniører, revisorer og advokater.
 - Bestående privatkunder, der starter selvstændig virksomhed inden for de nævnte brancher.
 - Etablerede ejer- og andelsboligforeninger.
 - Kommuner.
 - Forsyningsvirksomheder.

- Øvrige yderst solide og kreditværdige erhvervskunder.
- Kreditgivning baseres på indsigt i og vurdering af kundens økonomiske forhold.
- Der foretages løbende opfølgning på udviklingen i kundens kreditkvalitet med henblik på en vurdering af, om forudsætningerne for en bevilling har ændret sig.
- Engagementet skal stå i et rimeligt forhold til kundens formueforhold, risikoklasse og tilbagebetalingsevne.
- Det tilstræbes at opnå mest mulig sikkerhed for kundernes engagementer.
- Nødlidende engagementer og engagementer med særlig høj risiko skal være under skærpet overvågning og håndteres effektivt og hurtigt med det formål at mindske tabsrisikoen.

6.3 Kreditproces

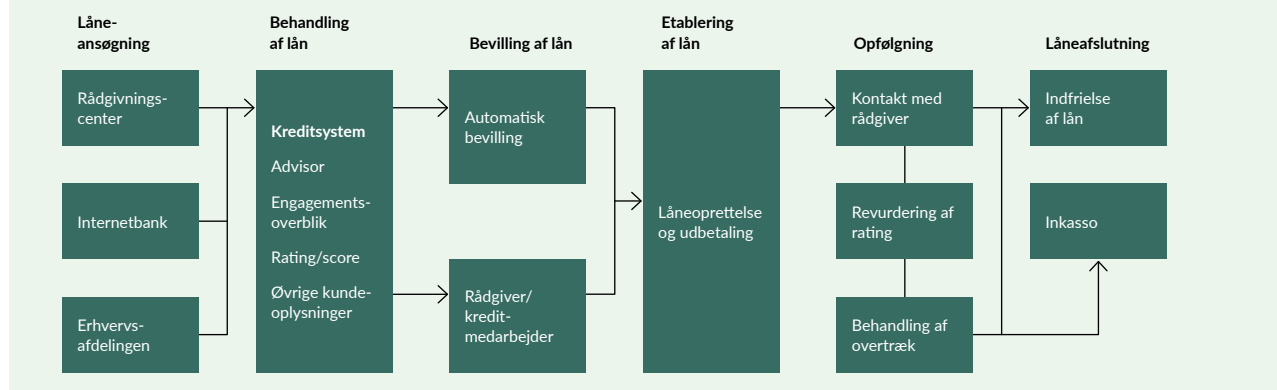
Styring af bankens kreditrisiko sker gennem en kreditvurderingsproces, som er udformet efter bankens kreditpolitik, bevillingsinstrukser og forretningsgange.

Lånebehandling foretages i bankens kreditsystem. I forbindelse med kundens ansøgning om lån indhentes en række oplysninger, som danner grundlag for kreditvurderingen, blandt andet om kundens indkomst- og formueforhold.

Med udgangspunkt i ansøgningen opstilles en indstilling, der blandt andet omfatter:

- Oversigt over engagement og sikkerheder.

OVERSIGT OVER BANKENS KREDITGIVNINGSPROCESS

- Oversigt over økonomiske oplysninger for kunden, herunder for privatkunder årsopgørelse, budget m.v. og for erhvervskunder regnskab m.v.
- Klassifikation af kreditrisiko.
- Uddybende kommentarer til ansøgningen og økonomiske nøgletal.

Kreditvurderingsproces – detaileksponeringer

Detaileksponeringer er udlån og garantier til privatkunder.

Ansøgning fra nye privatkunder i Danmark behandles primært af en af bankens rådgivere. Bankens låneansøgninger bevilges af bankens rådgivere, såfremt de ikke af størrelsesmæssige årsager skal bevilges af kreditafdelingen, direktionen eller bestyrelsen.

Til løbende kreditvurdering af eksisterende privatkunder anvender banken et adfærdsscoresystem, der klassificerer kunderne efter deres adfærd i banken. Adfærdsscoresyste-

met er udviklet på historiske data om bankens kunder og er baseret på avancerede statistiske modeller. Modellerne vurderer sandsynligheden for, at kunden ikke kan overholde sine betalingsforpligtelser over for banken i fremtiden, og rangordner kunderne efter disse sandsynligheder.

Kunderne indplaceres ved bevilling i en af bankens 10 risikoklasser efter sandsynligheden for misligholdelse (PD).

Risikoklassifikationen skal så vidt muligt afspejle kundens aktuelle økonomiske situation. Risikoklassifikationen revurderes derfor løbende, så de nyeste informationer om kundens økonomiske situation medtages i vurderingen.

Der foretages regelmæssigt overvågning af ratingsystemets evne til at rangordne kunderne efter kreditkvalitet.

Risikoklassifikationen er et centralt redskab i bankens kreditstyring og anvendes blandt andet til kreditvurdering

af kunder og overtræksbehandling. Derudover er risikoklassifikationen indarbejdet i bevillingsstrukturen, så det alene er kreditafdelingen, der kan bevilge udlån til kunder med høj risiko.

Særligt for kreditvurderingsprocessen i Sverige

Kunden opretter en lånesag på bankens svenske hjemmeside. Her indtaster kunden forskellige personlige oplysninger og giver banken tilladelse til at indhente kundens økonomiske oplysninger fra det svenske kreditvurderingsbureau UC. Herefter behandles ansøgningen automatisk i bankens kreditvurderingssystem. Kunden modtager herefter en elektronisk besked om, at sagen er bevilget eller afslået. Hvis sagen er bevilget, får kunden mulighed for at underskrive en elektronisk kreditaftale, hvorefter lånet udbetales.

Banken arbejder sammen med en række større låneformidlere på det svenske marked. En kunde kan via en låneformidler lægge en låneansøgning, inklusiv alle økonomiske oplysninger, i udbud til op imod 25 svenske låneudbydere. Herefter vælger kunden det tilbud, som passer kunden bedst. Ansøgninger via en låneudbyder behandles automatisk. Bankens kan selv konfigurere hvilke kriterier, der skal være opfyldt for, at banken modtager en låneansøgning.

Den generelle kreditvurderings- og risikoklassifikationsproces i Sverige adskiller sig ikke fra processen i Danmark.

Kreditvurderingsproces – erhvervs-, institut- og statseksponeringer

Ansøgning fra erhvervskunder, herunder også offentlige myndigheder og finansielle virksomheder, bevilges af bankens rådgivere i erhvervsafdelingen, såfremt de ikke af

størrelsesmæssige årsager skal bevilges af kreditafdelingen, direktionen eller bestyrelsen.

Banken anvender på nuværende tidspunkt ikke avancerede statistiske modeller til risikoklassifikation af disse kundegrupper. For at understøtte kreditstyringen anvender banken Finanstilsynets risikoklassifikationsmodel, der tager udgangspunkt i rådgiverens vurdering af risikoen på engagementet på baggrund af virksomhedens regnskaber samt anden relevant viden om virksomheden. Kunder indplaceres ved bevilling i en af risikoklassifikationsmodellens fem risikoklasser. I den bedste risikoklasse indplaceres kunder, hvor risikoen for tab vurderes at være meget lav, mens misligholdte engagementer placeres i den dårligste risikoklasse. Risikoklassifikationen revurderes i forbindelse med den løbende opfølgning på engagementet og udviklingen i kundens økonomiske situation.

Nedskrivninger

Nedskrivninger på udlån er baseret på et princip om det forventede tab. Dette forventede kredittab skal regnes for alle finansielle aktiver, som måles til amortiseret kostpris eller dagsværdi gennem anden totalindkomst, samt garantier og lånetilsagn. Aktiver, der er omfattet af beregningen af det forventede kredittab, inddeles i tre stadier.

- Stadie 1 omfatter aktiver, hvor der ikke har været en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning.
- Stadie 2 omfatter modsat de aktiver, hvor der har været en sådan stigning i kreditrisikoen.
- Stadie 3 omfatter misligholdte aktiver.

For aktiver i stadie 1 regnes det forventede kredittab med udgangspunkt i en 12 måneders tabssandsynlighed, mens det forventede kredittab for aktiver i stadie 2 og 3 regnes med udgangspunkt i aktivets forventede levetid. For aktiver i stadie 1 og 2 anvendes en modelbaseret beregning af det forventede kredittab. For stadie 3 aktiver foretages en manuel og individuel beregning af det forventede kredittab. Modelberegningen tager udgangspunkt i aktivernes betalingsstrømme og følgende modelberegnete parameterestimer:

- Sandsynlighed for misligholdelse de næste 12 måneder (PD_{12}).
- Sandsynlighed for misligholdelse i aktivets levetid (PD_{liv}).
- Tabets størrelse givet misligholdelse (LGD).
- Konverteringsfaktor (CF).

Det forventede kredittab beregnes som eksponeringens størrelse givet misligholdelse (EAD) gange sandsynligheden for misligholdelse (PD) gange tabets størrelse givet misligholdelse (LGD). Parameterestimerne bygger på historiske data. Beregningen af det forventede kredittab indeholder fremadrettet information.

Kriterierne, der fastlægger, hvornår der er sket en betydelig stigning i kreditrisikoen, og aktivet derfor skifter fra stadie 1 til stadie 2, har stor betydning for størrelsen af det forventede kredittab. For aktiver med en PD_{12} ved første indregning på under 1 % anses en fordobling af PD_{liv} og en stigning i PD_{12} på 0,5 %-point for en betydelig stigning i kreditrisikoen. For aktiver med en PD_{12} ved første indregning lig med eller over 1 % skal der ligeledes være sket en fordobling af PD_{liv} eller en stigning i PD_{12} på 2 %-point.

Hvis banken vurderer, at den modelbaserede beregning af det forventede tab ikke er tilstrækkelig, kan banken fortage et tillæg hertil i form af et ledelsesmæssigt skøn til dækning af manglende nedskrivninger. Tillægget fremgår af afsnit 6.7.

Misligholdte engagementer

I henhold til CRR artikel 178 samt retningslinjer udstedt af Den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA), der specificerer kravene til anvendelse af CRR artikel 178, anses et engagement for at være misligholdt, hvis det er usandsynligt, at kunden indfrier sine forpligtelser over for banken, eller kunden har været i restance eller overtræk i mindst 90 dage med et væsentligt beløb.

Banken anser det ikke for sandsynligt, at kunden indfrier sine forpligtelser over for banken, hvis følgende begivenheder indtræffer: betalingsstandsning, konkurs, tvangsakkord, gældssanering samt objektiv indikation for kreditforringelse (OIK).

Banken anvender en tilgang, hvor eksponeringer i restance i mere end 90 dage med et væsentligt beløb anses for at være både regnskabsmæssigt kreditforringet (stadie 3) og kapitalmæssigt misligholdt. Bankens således ensrettede indtrædelseskriterierne for misligholdelse jf. kapitalreglerne (CRR artikel 178) og kreditforringet (stadie 3) jf. regnskabsreglerne. I henhold til kapitalreglerne er der indført karenperioder i forbindelse med udtrædelse af misligholdelse, hvilket ikke findes i regnskabsreglerne.

Banken anvender endvidere en tilgang, hvor der ikke skelnes mellem definitionen af en krisebetinget omlægning og lempeligere vilkår. I forbindelse med indtrædelseskriteri-

erne betragter banken dermed eksponeringer, der har fået lempeligere vilkår, som ellers ikke ville været blevet overvejet, hvis det ikke var på grund af kundens økonomiske vanskeligheder, som værende misligholdt og nødlidende.

Kunder, der misligholder deres forpligtelser, flyttes automatisk til en særskilt risikoklasse for misligholdte engagementer. Hvis privatkunden er en del af en husstand, for eksempel er gift med en anden af bankens kunder, er det hele husstanden, der nedgraderes og ikke kun kunden.

For erhvervskunder vurderes det, om misligholdelsen har betydning for risikoen på forbundne kunder, herunder om disse også skal nedgraderes.

Nødlidende eksponeringer

For at få institutter til at reducere beholdningen af nødlidende eksponeringer samt at forhindre en overdreven ophobning af sådanne eksponeringer i institutterne i fremtiden stilles der krav til en minimumsdækning af tab for nødlidende eksponeringer.

En eksponering betragtes som nødlidende (non-performing exposures – NPE), hvis eksponeringen har været i restance i mere end 90 dage, eller det vurderes usandsynligt, at debitor fuldt ud opfylder sine betalingsforpligtelser, uden at der realiseres sikkerhed. Derudover vil eksponeringer i stadie 3 altid være nødlidende, selvom ovenstående kriterier ikke er opfyldt.

Disse kriterier er sammenfaldende med misligholdelsesdefinitionen i CRR artikel 178.

Såfremt minimumsdækningen for de nødlidende eksponeringer (også kaldet NPE-bagstopperen) er større end nedskrivningerne og andre reduktioner for de pågældende eksponeringer, skal forskellen fraregnes i den egentlige kernekapital.

Banken har pr. ultimo december 2022 opgjort dette fradrag til 5,8 mio. kr. Banken foretager i solvensbehovet også en vurdering af risici i relation til stigninger i NPE-fradraget inden for de næste 12 måneder.

Kravet til minimumsdækning indeholder en overgangsordning, hvormed eksponeringer, der er bevilget før den 26. april 2019, ikke er omfattet af reglerne. En sådan eksponering, der ændres af instituttet efter den 26. april 2019 på en måde, der forøger instituttets eksponering over for låntageren, vil dog ikke længere være omfattet af overgangsordningen.

Inkasso i Danmark

Ved kunders misligholdelse af deres forpligtelser over for banken indledes en rykkerproces. Hvis kunden forsat ikke overholder sine aftaler efter tre rykkerbreve, indledes en inkassoprocess. Bankens inkassoprocedure for privatkunder varetages af en ekstern inkassovirksomhed. For erhvervskunder håndteres misligholdelse af forpligtelser i et samarbejde mellem erhvervsrådgiveren og kreditafdelingen.

Banken forsøger så vidt muligt at få eventuelle pantsatte sikkerheder realiseret inden videregivelse til inkasso.

Såfremt der er pantsat sikkerhed for en sag, der videregives til inkasso, vil denne blive forsøgt solgt enten frivilligt eller ved tvang.

For at opnå mindst muligt tab har banken en proces, som skal sikre, at alle muligheder for inddrivelse af gæld udtømmes, før sagen afskrives. Når alle muligheder for inddrivelse er udtømt, afskrives fordringen. Efter fordringen er afskrevet, sendes den til inkassofirmaet med henblik på inddrivelse via udlæg m.v.

Inkasso i Sverige

Behandlingen af kunder, der er i restance med deres låneydelse, håndteres af banken selv. Processen indbefatter tre rykkerbreve inden for de første 60 dage og herefter et opsigelsesbrev. Hvis kunden ikke har reageret på opsigelsesbrevet, sælges fordringen til et inkassoselskab til en på forhånd aftalt pris, og fordringen afskrives herefter.

Overvågning og rapportering

Overvågning er et centralt element i bankens kreditstyring og foretages på forskellige niveauer i banken.

Bestyrelsen har det overordnede ansvar for bankens kreditpolitik og modtager løbende information om kreditrisiko, herunder blandt andet porteføljens sammensætning på kundegrupper, risikoklasser, udviklingen i overtræk og restancer, nødlidende engagementer, nedskrivninger m.v., så den er i stand til at overvåge udviklingen i forhold til bankens risikoprofil. Bankens største engagementer forelægges bestyrelsen til bevilling eller orientering. Bestyrelsen modtager desuden rapportering til at overvåge kvaliteten af de interne modeller.

Direktionen og Kreditudvalget modtager ligesom bestyrelsen en løbende rapportering på udviklingen i bankens

kreditrisiko samt kvaliteten af de interne modeller, dog i en mere detaljeret form.

Risikostyring overvåger og kontrollerer de enkelte elementer i kreditvurderingsprocessen samt foretager løbende opfølgning på udviklingen i kreditrisikoen.

Valideringsenheden er ansvarlig for vurdering af bankens IRB-modeller og interne estimater for PD, LGD og CF samt udarbejdelse af valideringsrapporter til bestyrelsen.

Rådgivningscentrene, erhvervsafdelingen og kreditafdelingen foretager den daglige overvågning af kreditrisikoen på kundeengagementer. Kunder, der udviser svaghedstegn, sættes under skærpet overvågning med det formål at reducere tabsrisikoen. Der oprettes en handlingsplan, der beskriver, hvordan risikoen ved kunden kan minimeres, hvilket sikrer en hurtig og effektiv håndtering af kunden. Privatkunder med svaghedstegn nedgraderes automatisk til en af de laveste risikoklasser, hvilket betyder, at det alene er kreditafdelingen, der kan foretage nye bevillinger. Erhvervskunder, der udviser svaghedstegn, nedgraderes ligeledes af erhvervsrådgiveren til en lavere risikoklasse.

6.4 Måling af kreditrisiko ved anvendelse af IRB-metoden

Banken anvender i Danmark avancerede statistiske modeller til måling af kreditrisikoen på detailkategorien, der består af privatkunder. Modellerne er baseret på følgende risikoparametre:

- Sandsynlighed for misligholdelse (Probability of Default, PD).
- Tab givet misligholdelse (Loss Given Default, LGD).
- Konverteringsfaktor, der angiver andelen af trukne beløb på kreditter, der forventes at være trukket på misligholdelsestidspunktet (Conversion Factor, CF).

Modellerne monitoreres løbende, og en gang årligt gennemføres validering af modellerne. Resultaterne af valideringen rapporteres til bestyrelsen og Kreditudvalget.

De seneste valideringsresultater er overordnet set gode, men der er enkelte delvalideringer, som ikke er tilfredsstillende. Svaghederne vurderes dog ikke at have væsentlig betydning for niveauet af risikoeksponeringen. Efter dialog med Finanstilsynet har banken fokuseret på at udvikle nye modeller, der lever op til EBA's nye retningslinjer for IRB-modeller. Indtil de nye modeller er godkendt af Finanstilsynet og implementeret, vil banken overvåge de modeller, der er i drift, herunder om de løbende performancemålinger giver anledning til mitigerende tiltag.

Modeller og parameterestimater anvendes ved opgørelse af kapitalkravet samt i den interne måling og vurdering af kreditrisiko.

Detaileksponeringer opdeles i følgende undergrupper:

- Eksponeringer med pant i fast ejendom.
- Øvrige eksponeringer.

Sandsynlighed for misligholdelse (PD)

Sandsynlighed for misligholdelse (PD) beregnes på kundeniveau og er sandsynligheden for, at en kundes engagement misligholdes inden for de næste 12 måneder. På baggrund af bankens historiske data beregnes sandsynligheden for misligholdelse (PD) Point In Time for de kommende 12 måneder. For at sikre at parametrene tager højde for konjunkturændringer, justeres Point In Time parametrene, så de afspejler det langsigtede gennemsnit af parametrene fra starten af 1990'erne og frem til i dag (Through The Cycle parametre). Det er disse parametre, der anvendes til opgørelsen af kapitalkravet.

Kundernes gennemsnitlige kreditkvalitet er bedre end de estimerede. Den gennemsnitlige kreditkvalitet er dårligere end i 2021. Dette fremgår af tabellen på næste side.

Tab givet misligholdelse (LGD)

Tab givet misligholdelse (LGD) angiver, hvor meget banken forventer at tabe på en eksponering, hvis kunden misligholder inden for de næste 12 måneder. LGD beregnes for eksponeringen med udgangspunkt i, hvorvidt denne er dækket af sikkerhed samt typen af sikkerhed, f.eks. pant i fast ejendom. Ligesom ved PD'erne justeres Point In Time LGD'erne, så de tager højde for en nedgangsperiode (downturn LGD). Der tages her udgangspunkt i tabshistorik fra 1992. Det er disse parametre, der anvendes til opgørelsen af kapitalkravet.

De gennemsnitlige tab på misligholdte eksponeringer er lavere end de estimerede. De gennemsnitlige tab er omtrent på samme niveau som i 2021. Dette fremgår af tabellen på næste side.

Træk på uudnyttet kreditramme (CF)

Konverteringsfaktoren (CF) angiver andelen af uudnyttet kreditramme, der forventes at være trukket på misligholdesestidspunktet. Dette parameterestimat anvendes til at beregne den forventede krediteksponering ved misligholdelse (EAD, Exposure At Default). Konverteringsfaktoren beregnes kun for produkter med mulighed for kredittræk. På lån begrænses krediteksponeringen til restgælden.

De observerede gennemsnitlige CF-værdier for misligholdte eksponeringer er lavere end de estimerede. Dette fremgår af tabellen til højre.

6.5 Maksimal krediteksponering

Maksimal krediteksponering opgøres i henhold til regnskabsreglerne som summen af udlån, uudnyttede kredittilsagn samt stillede garantier efter nedskrivninger og hensættelser.

Maksimal krediteksponering efter nedskrivninger (1.000 kr.):

	2022	2021
Anfordringstilgodehavender hos centralbanker	13.201.222	10.487.514
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	322.684	321.281
Udlån	14.110.012	13.959.223
Andre finansielle aktiver	3.117	3.083
Garantier	4.167.197	6.382.731
Uudnyttede kredittilsagn	7.112.201	7.266.871
I alt	38.916.433	38.420.703

Eksporeringsvægtet PD (%):	2022	2021	2020	2019	2018
<i>Anvendt:</i>					
Eksporeringer med pant i fast ejendom	0,74 %	0,71 %	0,97 %	0,88 %	0,92 %
Øvrige eksporeringer	1,41 %	1,32 %	1,30 %	1,37 %	1,49 %
I alt	1,10 %	1,01 %	1,14 %	1,13 %	1,22 %

<i>Observeret:</i>					
Eksporeringer med pant i fast ejendom	0,49 %	0,46 %	0,73 %	0,60 %	0,60 %
Øvrige eksporeringer	0,99 %	0,95 %	0,97 %	0,98 %	1,08 %
I alt	0,76 %	0,70 %	0,85 %	0,80 %	0,85 %

Eksporeringsvægtet LGD (%):	2022	2021	2020	2019	2018
<i>Anvendt:</i>					
Eksporeringer med pant i fast ejendom	23,60 %	23,60 %	23,25 %	23,26 %	23,26 %
Øvrige eksporeringer	32,02 %	32,20 %	32,26 %	33,11 %	34,32 %
I alt	28,11 %	27,83 %	27,80 %	28,39 %	29,09 %

<i>Observeret:</i>					
Eksporeringer med pant i fast ejendom	14,16 %	14,16 %	14,16 %	14,17 %	14,17 %
Øvrige eksporeringer	19,22 %	19,32 %	19,65 %	20,18 %	20,93 %
I alt	16,87 %	16,70 %	16,93 %	17,30 %	17,73 %

Eksporeringsvægtet CF (%):	2022	2021	2020	2019	2018
<i>Anvendt:</i>					
Eksporeringer med pant i fast ejendom	78,03 %	78,26 %	75,10 %	75,72 %	75,86 %
Øvrige eksporeringer	94,66 %	94,88 %	91,56 %	94,34 %	94,56 %
I alt	87,29 %	88,10 %	85,02 %	87,02 %	87,23 %

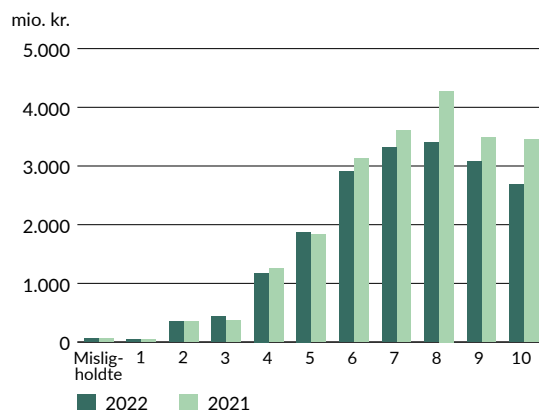
<i>Observeret:</i>					
Eksporeringer med pant i fast ejendom	67,70 %	67,88 %	65,92 %	66,42 %	66,53 %
Øvrige eksporeringer	77,90 %	77,91 %	76,13 %	78,08 %	78,10 %
I alt	73,38 %	73,82 %	72,07 %	73,49 %	73,56 %

58 % af krediteksponeringen er eksponeringer på detail, dvs. privatkunder i Danmark og Sverige.

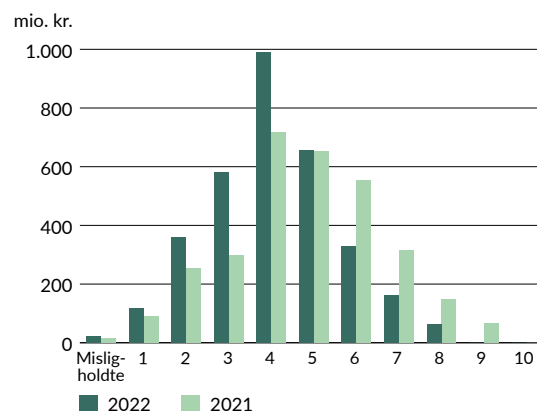
Maksimal krediteksponering fordelt på eksponeringskategorier (1.000 kr.):	2022	2021
Detail, Danmark	19.317.709	21.867.179
Detail, Sverige	3.279.651	3.110.606
Erhverv	2.673.237	2.524.957
Institut	344.681	330.463
Stat	13.301.155	10.587.498
I alt	38.916.433	38.420.703

89 % af krediteksponeringen for Detail, Danmark er placeret i risikoklasserne 5-10, der betragtes som kreditmæssigt gode. Sidste år var dette 90 % af krediteksponeringen.

MAKSIMAL KREDITEKSPONERING FOR DETAIL, DANMARK FORDELT PÅ RISIKOKLASSE

MAKSIMAL KREDITEKSPONERING FOR DETAIL, SVERIGE FORDELT PÅ RISIKOKLASSE

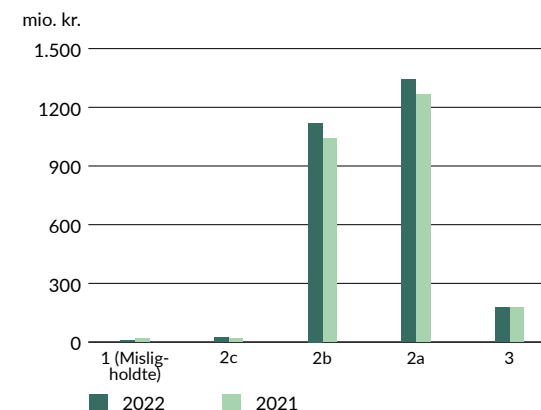
For Detail, Sverige er 37 % af krediteksponeringen placeret i risikoklasserne 5-10, hvilket er lavere end niveauet sidste år hvor 56 % af krediteksponeringen var placeret i risikoklasserne 5-10.

Bankens krediteksponering for Erhverv vedrører hovedsagelig faglige organisationer, foreninger samt virksomheder inden for den finansielle sektor og selvstændigt erhvervsdrivende inden for de liberale erhverv.

Maksimal krediteksponering for Erhverv fordelt på brancher (1.000 kr.):	2022	2021
Offentlige myndigheder	0	0
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	5.066	5.096
Industri- og råstofudvinding	4.861	1.942
Energiforsyning	2.509	1.393
Bygge og anlæg	7.025	5.465
Handel	30.064	35.488
Transport, hoteller og restauration	18.379	20.292
Information og kommunikation	58.441	47.683
Finansiering og forsikring	400.824	361.065
Fast ejendom	94.004	105.301
Øvrige erhverv	2.052.063	1.941.232
I alt	2.673.237	2.524.957

57 % af krediteksponeringen for Erhverv er placeret i risikoklasserne 2a og 3, der betragtes som kreditmæssigt gode. Dette er på niveau med sidste år

MAKSIMAL KREDITEKSPONERING FOR ERHVERV FORDELT PÅ RISIKOKLASSE

Restløbetiden for krediteksponeringen er fordelt med både korte, mellem og lange løbetider.

Store eksponeringer

Som led i styringen af kreditrisikoen er der fastsat regler for størrelsen af den samlede eksponering med enkelt-kunder og indbyrdes forbundne kunder. I henhold til CRR artikel 395 må en eksponering efter fradrag for særligt sikre dele og modtagne sikkerheder, garantier m.v. ikke overstige 25 % af kernekapitalen. For eksponeringer med kreditinstitutter er grænsen dog 100 % af kernekapitalen. Banken indberetter hvert kvartal alle eksponeringer, der efter fradrag udgør mere end 10 % af kernekapitalen til myndighederne.

Eksponeringen opgøres i denne sammenhæng som summen af udlån, andre tilgodehavender, uudnyttede kredit-tilsagn, eventuelle overtræk samt kapitalandele og andre værdipapirer.

Kernekapitalen udgør 2.255.961 t.kr.

6.6 Modtagne sikkerheder

For at reducere kreditrisikoen tilstræber banken at opnå mest mulig sikkerhed for kundernes engagementer. Der tages sikkerhed i kundens fysiske aktiver, herunder beboel-sesejendomme, fritidshuse, mindre landbrugsejendomme, erhvervsejendomme, ubebyggede grunde og køretøjer samt finansielle aktiver i form af børsnoterede aktier og obligationer. Ved garantier stillet over for realkreditinstitut-ter får banken indtrædelsesret i fordringen. Banken sikrer

Maksimal krediteksponering fordelt på restløbetid (1.000 kr.):	Anfordring	Mindre end 3 måneder	3 måneder til 1 år	1 år til 5 år	Over 5 år	I alt
2022						
Detail, Danmark	17.792	2.761.582	1.366.322	3.579.849	11.592.164	19.317.709
Detail, Sverige	49.612	5.498	9.393	555.280	2.659.867	3.279.651
Erhverv	220	108.953	1.070.696	731.694	761.674	2.673.237
Institut	204	344.235	208	33	0	344.681
Stat	13.201.222	99.933	0	0	0	13.301.155
I alt	13.269.051	3.320.200	2.446.620	4.866.857	15.013.705	38.916.433
2021						
Detail, Danmark	24.265	3.769.995	1.610.008	4.162.638	12.300.273	21.867.179
Detail, Sverige	44.160	7.007	8.912	546.977	2.503.551	3.110.606
Erhverv	29.227	123.852	1.044.462	655.981	671.435	2.524.957
Institut	4	252.490	77.968	0	0	330.463
Stat	10.487.515	99.983	0	0	0	10.587.498
I alt	10.585.170	4.253.328	2.741.351	5.365.596	15.475.259	38.420.703

Engagement, der efter fradrag for særligt sikre dele og modtagne sikkerheder, garantier m.v. udgør 10 % eller mere af kernekapitalen (1.000 kr.):	2022		2021	
	Engagement efter fradrag for sikkerheder	I % af kerne- kapitalen	Engagement efter fradrag for sikkerheder	I % af kerne- kapitalen
Organisationer og foreninger	244.917	10,9 %	237.883	11,4 %
Andre erhvervsvirksomheder	0	0,0 %	0	0,0 %
I alt	244.917	10,9 %	237.883	11,4 %

sig desuden ved pant i livsforsikringer samt ved udlån til erhvervskunder ved kautioner og virksomhedspant.

Sikkerhedsværdien afspejler pantets markedsværdi fra-trukket et haircut til dækning af omkostninger i forbindelse med et eventuelt salg af pantet. Fastsættelsen af markedsværdien sker på forskellige måder alt afhængig af, hvad der er pant i. I det tilfælde, at der ikke findes en markedsværdi, foretages et skøn. Markedsværdien overvåges regelmæssigt og revurderes som minimum ved større afvigelser. De anvendte haircuts er forskellige afhængig af aktivet. Der foretages regelmæssigt en revurdering af, om de anvendte haircuts er tilstrækkelige i forhold til at kunne dække forventede gennemsnitlige omkostninger ved et salg.

Størstedelen af bankens blankoeksponeringer vedrører kunder i de bedste risikoklasser. Over for de danske detailkunder har banken primært pant i fast ejendom. Over for erhvervskunder er der hovedsageligt pant i finansielle aktiver i form af aktier, obligationer og virksomhedspant. De svenske detailkunder er udelukkende blankoeksponeringer, så for lån, der misligholdes, vil tabet alt andet lige være større, end for misligholdte lån i Danmark. Til forskel fra Danmark er det i Sverige muligt at indeholde restancer på gæld i lønnen, hvilket er med til at begrænse bankens risiko. I Sverige er der også flere oplysninger om borgerne, som er offentligt tilgængelige.

Modtagne sikkerheder (1.000 kr.):	2022			2021		
	Kredit-eksponering	Sikkerheds-værdi	Blanko	Kredit-eksponering	Sikkerheds-værdi	Blanko
Detail, Danmark	19.317.709	11.784.924	7.532.786	21.867.179	11.799.059	10.068.120
Detail, Sverige	3.279.651	0	3.279.651	3.110.606	0	3.110.606
Erhverv	2.673.237	930.965	1.742.272	2.524.957	871.432	1.653.525
Institut	344.681	0	344.681	330.463	0	330.463
Stat	13.301.155	0	13.301.155	10.587.498	0	10.587.498
I alt	38.916.433	12.715.889	26.200.544	38.420.703	12.670.491	25.750.212

Sikkerheder for Detail, Danmark fordelt på risikoklasser (1.000 kr.):	2022			2021		
	Kredit-eksponering	Sikkerheds-værdi	Blanko	Kredit-eksponering	Sikkerheds-værdi	Blanko
Misligholdte engagementer	60.934	53.026	7.907	66.743	53.827	12.916
1	47.934	37.098	10.837	46.450	33.819	12.631
2	344.050	257.641	86.409	352.755	249.866	102.889
3	429.969	335.777	94.191	367.416	248.980	118.436
4	1.176.544	871.106	305.438	1.250.650	824.901	425.749
5	1.875.787	1.361.661	514.127	1.829.649	1.189.080	640.569
6	2.900.905	1.839.053	1.061.852	3.130.441	1.710.736	1.419.705
7	3.319.223	2.307.132	1.012.091	3.609.268	2.200.063	1.409.205
8	3.402.131	1.861.428	1.540.703	4.276.927	2.184.282	2.092.645
9	3.081.459	1.735.323	1.346.136	3.489.178	1.714.657	1.774.521
10	2.678.774	1.125.679	1.553.095	3.447.702	1.388.848	2.058.854
I alt	19.317.709	11.784.924	7.532.786	21.867.179	11.799.059	10.068.120

Sikkerheder for Erhverv fordelt på risikoklasser (1.000 kr.):	2022			2021		
	Kredit- eksponering	Sikkerheds- værdi	Blanko	Kredit- eksponering	Sikkerheds- værdi	Blanko
1 (Misligholdte engagementer)	7.863	357	7.506	19.939	1.536	18.403
2c	25.080	4.861	20.218	19.522	3.785	15.737
2b	1.119.512	367.711	751.802	1.041.444	300.775	740.669
2a	1.343.082	431.139	911.943	1.266.315	432.377	833.938
3	177.700	126.897	50.803	177.737	132.959	44.778
I alt	2.673.237	930.965	1.742.272	2.524.957	871.432	1.653.525

Hovedparten af den sikkerhed, som banken modtager, er pant i ejendomme, der udgør 77 % af de samlede sikkerheder. Den høje andel skyldes privatkundeområdet i Danmark, hvor pant i ejendomme udgør 80 % af sikkerhederne på dette område.

Modtagne sikkerheder (1.000 kr.):	Garanti og indtrædelses- ret					I alt
	Ejendom	Bankkonto	Depot/ værdipapir	Bil, båd mv.		
2022						
Detail, Danmark	9.443.364	882	12.625	494.707	1.833.346	11.784.924
Erhverv	344.169	42.461	406.694	12.154	125.487	930.965
I alt	9.787.533	43.343	419.319	506.860	1.958.834	12.715.889
2021						
Detail, Danmark	8.635.787	2.259	12.871	459.428	2.688.714	11.799.059
Erhverv	238.619	43.668	432.170	8.243	148.732	871.432
I alt	8.874.406	45.927	445.041	467.671	2.837.446	12.670.491

6.7 Krediteksponeringer, der er misligholdt eller værdiforringet/nedskrevet

Bankens misligholdte krediteksponeringer med dertilhørende nedskrivninger og hensættelser fremgår af tabellen nedenfor.

(1.000 kr.):	2022			2021		
	Misligholdt kredit-eksponering	Nedskrivninger og hensættelser	Udgiftsført beløb i 2022	Misligholdt kredit-eksponering	Nedskrivninger og hensættelser	Udgiftsført beløb i 2021
Detail, Danmark	60.934	73.625	16.100	66.743	59.129	-10.141
Detail, Sverige	21.652	80.443	52.131	14.859	50.162	9.807
Erhverv	7.863	20.183	-3.032	19.939	23.514	-5.957
Institut	0	413	318	0	94	-79
Stat	0	4.028	976	0	3.052	835
I alt	90.449	178.691	66.493	101.541	135.952	-5.536

Nedenfor vises de samlede nedskrivninger og hensættelser fordelt på stadier.

Nedskrivninger og hensættelser (1.000 kr.):	2022				2021
	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	I alt	I alt
<i>Udlån:</i>					
Nedskrivninger, primo	18.815	59.028	45.938	123.782	147.064
Årets nedskrivninger	18.069	47.397	33.981	99.447	56.915
Tilbageførsel af tidligere foretagne nedskrivninger	11.293	16.231	30.807	58.331	79.093
Valutakursregulering	-595	-2.650	-1.382	-4.627	-1.104
Nedskrivninger, ultimo	24.996	87.544	47.731	160.272	123.782
<i>Garantier og uudnyttet kredit:</i>					
Hensættelser, primo	3.226	6.169	2.774	12.170	10.374
Årets hensættelser	3.312	7.403	7.425	18.140	10.193
Tilbageførsel af tidligere foretagne hensættelser	2.423	4.395	5.102	11.920	8.399
Valutakursregulering	-5	-18	54	31	1
Hensættelser, ultimo	4.110	9.159	5.151	18.420	12.170
<i>Tilbageførsel af foretagne nedskrivninger og hensættelser:</i>					
Værdiforringelse reduceret eller bortfaldet	13.716	20.626	20.901	55.242	67.043
Nedskrivninger, der er endeligt tabt (afskrevet)	0	0	15.009	15.009	20.449
I alt	13.716	20.626	35.909	70.251	87.492
<i>Endeligt tab/afskrevet:</i>					
Tab, der ikke tidligere har været individuelt nedskrevet/hensat	0	0	10.513	10.513	3.309
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	0	0	3.655	3.655	6.313
I alt	0	0	6.857	6.857	-3.004

Ledelsesmæssigt skøn

Som supplement til det beregnede nedskrivningsniveau foretager banken løbende en vurdering af behovet for et ledelsesmæssigt skøn givet omverdenens udvikling.

Den aktuelle økonomiske situation med fortsatte stigninger i renteniveauet og den afledte effekt på boligpriser såvel som renteudgifter for lånekunder med variabelt forrentede lån, fortsat relativt høje energipriser og høj inflation bl.a. på fødevarer kan alt sammen ses som indikationer på en mulig kommende recession. Der er imidlertid meget lav arbejdsløshed, stærk eksport og en vis opsparet buffer efter COVID-19 pandemiens nedlukning, så der er også indikationer, der peger den modsatte vej.

Dette giver anledning til, at banken har fastsat et ledelsesmæssigt tillæg til nedskrivningsniveauet for privatkunder i henholdsvis Danmark og Sverige samt for erhvervskunder.

Tidligere har banken haft et ledelsesmæssigt skøn som følge af COVID-19 krisen. Banken har ikke kunnet observere egentlige stigninger i misligholdelser og tab som følge af COVID-19, og det er bankens vurdering, at COVID-19 ikke længere har nogen reel samfundsøkonomisk betydning.

Det ledelsesmæssige skøn som følge af den makroøkonomiske situation beløber sig samlet set til 44 mio. kr. pr. 31. december 2022, som fordeler disse sig med 19 mio. kr. til privatkunder i Danmark, 19 mio. kr. til privatkunder i Sverige og 6 mio. kr. til erhvervskunder.

6.8 Eksponeringer med kreditrisiko i henhold til kapitaldækningsreglerne

Opgørelsen af krediteksponeringen i henhold til kapitaldækningsreglerne adskiller sig fra regnskabsreglernes maksimale kreditrisiko ved at medtage alle eksponeringer med kreditrisiko, herunder materielle aktiver m.v.

I henhold til CRR skal eksponeringerne opdeles i en række eksponeringsklasser efter eksponeringens modpart eller karakteristika.

I eksponeringsklassen 'Misligholdte' placeres alene misligholdte eksponeringer under standardmetoden, dog ikke misligholdte detaileksponeringer i Sverige.

57 % af bankens samlede eksponering med kreditrisiko vedrører detaileksponeringer, dvs. eksponering mod privatkunder, i Danmark og Sverige. Ultimo 2021 var andelen af den samlede kreditrisiko vedrørende detaileksponering 64 %.

Eksponering efter nedskrivninger og andre værdireguleringer (1.000 kr.):	2022	2021
<i>Balanceførte poster:</i>		
Anfordringstilgodehavender hos centralbanker	13.201.222	10.487.514
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	322.684	321.281
Udlån	14.110.012	13.959.223
Andre finansielle aktiver	3.117	3.083
Andre balanceførte poster med kreditrisiko	524.442	555.319
I alt	28.161.477	25.326.420
<i>Ikke-balanceførte poster:</i>		
Garantier	4.167.197	6.382.731
Uudnyttede kredittilsagn	7.112.201	7.266.871
Finansielle instrumenter	88.516	96.865
I alt	11.367.914	13.746.467
Eksponering efter nedskrivninger og andre værdireguleringer	39.529.391	39.072.887

Eksponering fordelt på eksponeringsklasser (1.000 kr.):	2022	Gennemsnit	2021	Gennemsnit
Stat	13.301.155	12.586.207	10.587.498	9.526.468
Regionale og lokale myndigheder	0	0	0	0
Institutter	420.102	431.836	412.825	384.134
Erhverv	2.660.946	2.568.777	2.518.241	2.517.168
Misligholdte	11.269	15.425	19.661	21.168
Kortsigtet kreditvurdering	0	0	0	0
Andre poster	540.322	542.148	557.899	579.897
Detail, Danmark	19.317.709	20.757.971	21.867.179	22.258.633
Detail, Sverige	3.277.887	3.152.350	3.109.585	3.048.526
I alt	39.529.391	40.054.713	39.072.887	38.335.993

6.9 Eksponeringer under standardmetoden

Banken anvender standardmetoden til opgørelse af kreditrisikoen på eksponeringer over for stat og offentlige myndigheder, detail Sverige, institutter og erhverv.

Eksponeringer for 2.110 mio. kr. opfylder kriterierne for SME, dvs. at banken kan reducere risikovægten på disse.

Eksposering fordelt på brancher (1.000 kr.):	2022	Heraf SME	2021	Heraf SME
Stat og offentlige myndigheder	13.301.155	0	10.587.498	0
Bygge og anlæg	1.236	1.236	5.465	5.465
Ejendomshandel og udlejning	69.522	69.522	104.085	101.119
Finansiering og forsikring	2.245.208	1.287.560	788.320	185.904
Handel og transport	26.208	15.323	55.780	34.294
Industri, råstofudvinding og forsyningsvirksomhed	4.592	4.592	3.335	3.335
Information og kommunikation	30.360	27.902	47.683	45.263
Kultur, fritid og anden service	77.876	77.826	678.891	333.022
Offentlig administration, sundhed og undervisning	510.004	500.702	993.986	984.205
Øvrigt erhverv	127.312	125.709	273.182	271.797
I alt	16.393.473	2.110.374	13.538.224	1.964.404

Banken har foretaget kreditreduktion på baggrund af finansielle sikkerheder for 243 mio. kr.

Eksposering dækket af finansielle sikkerheder (1.000 kr.):	2022	2021
Stat	0	0
Regionale og lokale myndigheder	0	0
Institutter	0	0
Erhverv	242.951	265.554
Misligholdte	0	0
Kortsigtet kreditvurderinger	0	0
Andre poster	0	0
I alt	242.951	265.554

6.10 ECAI

Banken har udpeget Standard & Poor's Ratings Services som kreditvurderingsbureau (ECAI). Standard & Poor's Ratings Services' kreditvurderingsklasser konverteres til kreditkvalitetstrin via European Banking Authority's (EBA's) konverteringstabel. Det enkelte kreditkvalitetstrin tilknyttes en risikovægt, som eksponeringerne på de enkelte kreditkvalitetstrin skal vægtes med ved opgørelsen af de risikovægtede eksponeringer under standardmetoden for kreditrisiko.

Banken anvender kreditvurderinger fra Standard & Poor's mod institutter.

Eksponeringer hvor der anvendes kreditvurderinger (1.000 kr.):	2022		2021	
	Eksponering inden risikovægtning	Eksponering efter risikovægtning	Eksponering inden risikovægtning	Eksponering efter risikovægtning
Institut	215.880	62.977	211.228	50.518
I alt	215.880	62.977	211.228	50.518

6.11 Eksponeringer under IRB-metoden

Banken har Finanstilsynets tilladelse til at anvende den avancerede IRB-metode til opgørelse af kreditrisikoen på detaileksponeringer i Danmark.

Detaileksponeringer opdeles i følgende undergrupper:

- Eksponeringer med pant i fast ejendom.
- Øvrige eksponeringer.

Krediteksponering ved misligholdelse (EAD, Exposure At Default) er et udtryk for, hvor stor kundens forpligtelse over for banken forventes at være ved misligholdelse. EAD tager således højde for, at kunden kan nå at udnytte et eventuelt utrukket beløb på en kredit eller foretage overtræk på sine konti.

EAD under IRB-metoden (1.000 kr.):	2022	Gennemsnit	2021	Gennemsnit
Eksponering efter nedskrivninger og andre værdireguleringer	19.317.709	20.757.971	21.867.179	22.258.633
Nedskrivninger og andre værdireguleringer	73.625	64.653	59.129	61.071
Justering for konverteringsfaktorer	-946.406	-946.054	-974.468	-1.016.053
Eksponering ved misligholdelse, EAD	18.444.928	19.876.569	20.951.840	21.303.651

Note: Den gennemsnitlige EAD er beregnet som et simpelt gennemsnit af de kvartalsvise opgørelser af eksponeringen på eksponeringskategorien.

EAD fordelt på eksponeringsklasser (1.000 kr.):	2022	Gennemsnit	2021	Gennemsnit
Eksponeringer med pant i fast ejendom	8.535.488	9.715.412	10.614.211	10.831.673
Øvrige eksponeringer	9.909.440	10.161.157	10.337.629	10.471.978
I alt	18.444.928	19.876.569	20.951.840	21.303.651

54 % af krediteksponeringen vedrører øvrige eksponeringer, dvs. eksponeringer der er dækket ved anden sikkerhed end pant i fast ejendom samt usikrede eksponeringer.

EAD fordelt på risikoklasser (1.000 kr.):	PD i %	2022	2021
Misligholdte	100,00 %	91.066	96.983
1	24,57 %	52.998	52.401
2	5,85 %	356.810	362.039
3	2,69 %	436.582	368.781
4	1,41 %	1.170.348	1.239.691
5	0,91 %	1.832.694	1.787.020
6	0,49 %	2.768.500	3.006.380
7	0,32 %	3.160.865	3.459.289
8	0,15 %	3.190.852	4.045.971
9	0,11 %	2.927.460	3.336.776
10	0,07 %	2.456.753	3.196.508
I alt	1,10 %	18.444.928	20.951.840

Note: PD er her defineret som den PD for risikoklassen, der anvendes til beregningen af den samlede risikoeksponering ved opgørelse af bankens solvens.

89 % af krediteksponeringen er placeret i risikoklasserne 5-10, hvor sandsynligheden for tab er lav.

Den eksponeringsvægtede gennemsnitlige LGD for eksponeringer med pant i fast ejendom udgør 23,6 %.

93 % af krediteksponeringen med pant i fast ejendom er placeret i risikoklasserne 5-10, hvor sandsynligheden for tab er lav.

Den eksponeringsvægtede gennemsnitlige LGD for øvrige eksponeringer udgør 32,0 %.

85 % af krediteksponeringen på øvrige eksponeringer er placeret i risikoklasser 5-10, hvor sandsynligheden for tab er lav.

Eksponeringer med pant i fast ejendom (1.000 kr.):	Gennemsnitlig risikovægt i %	EAD	Udlån og garantier	Udnyttede kredittilsagn
Misligholdte engagementer	175,8 %	25.157	17.701	-1.383
1	166,2 %	11.005	9.675	366
2	101,8 %	111.027	100.860	6.453
3	66,9 %	104.199	96.904	6.759
4	44,8 %	351.660	314.920	44.029
5	33,4 %	627.435	509.569	151.604
6	21,8 %	1.134.122	863.901	351.309
7	16,0 %	1.556.754	1.125.619	561.258
8	9,2 %	1.635.504	1.177.311	597.322
9	7,3 %	1.814.275	1.408.336	527.470
10	4,9 %	1.164.350	759.693	527.964
I alt	17,0 %	8.535.488	6.384.491	2.773.152

Øvrige eksponeringer (1.000 kr.):	Gennemsnitlig risikovægt i %	EAD	Udlån og garantier	Udnyttede kredittilsagn
Misligholdte engagementer	155,8 %	65.909	45.683	-1.068
1	81,2 %	41.993	34.245	3.648
2	39,8 %	245.783	228.832	7.904
3	33,3 %	332.383	310.558	15.747
4	31,4 %	818.688	752.529	65.065
5	24,1 %	1.205.259	1.057.063	157.551
6	27,4 %	1.634.378	1.127.072	558.623
7	13,5 %	1.604.111	1.248.873	383.472
8	17,4 %	1.555.347	902.476	725.023
9	10,3 %	1.113.185	793.220	352.433
10	11,7 %	1.292.402	493.445	897.672
I alt	21,1 %	9.909.440	6.993.996	3.166.071

Nedskrivninger og hensættelser på eksponeringer i 2022 stiger som følge af porteføljeændringer og justeringer til det ledelsesmæssige skøn.

Værdireguleringer og forventet tab, EL (1.000 kr.):	2022	2021	2020	2019	2018
<i>Nedskrivninger og hensættelser:</i>					
Eksponeringer med pant i fast ejendom	22.823	17.411	22.586	20.134	22.908
Øvrige eksponeringer	50.802	41.718	44.514	42.259	48.283
I alt	73.625	59.129	67.100	62.393	71.191
<i>Forventet tab, EL:</i>					
Eksponeringer med pant i fast ejendom	18.824	19.936	24.521	24.167	27.478
Øvrige eksponeringer	39.837	41.014	43.560	48.678	54.326
I alt	58.661	60.949	68.081	72.846	81.804

Note: Forventet tab er ikke direkte sammenligneligt med nedskrivninger og hensættelser, da forventet tab dækker det forventede tab de næste 12 måneder, mens nedskrivninger og hensættelser dækker ændringen i tabsforventningerne over hele eksponeringens løbetid opgjort på et givent tidspunkt. Forventet tab er beregnet på baggrund af de parameterestimer, der anvendes ved opgørelsen af den samlede risikoeksponering.

6.12 Kapitalkrav kreditrisiko

Banken benytter ved opgørelse af kapitalkravet for kreditrisiko den avancerede IRB-metode for detaileksponeringer i Danmark. For alle øvrige eksponeringer under kreditrisiko anvendes standardmetoden.

Risikoeksponering fordelt på eksponeringsklasser (1.000 kr.):	2022		2021	
	Risiko-eksponering	Kapitalkrav	Risiko-eksponering	Kapitalkrav
Stat	0	0	0	0
Regionale og lokale myndigheder	0	0	0	0
Institut	95.456	7.636	83.320	6.666
Erhverv	959.829	76.786	882.850	70.628
Misligholdte, erhverv	13.138	1.051	19.018	1.521
Misligholdte, Sverige	21.704	1.736	18.001	1.440
Aktier	315.643	25.251	264.745	21.180
Andre poster	538.023	43.042	476.923	38.154
Detail, Sverige	2.413.422	193.074	2.287.450	182.996
Detail, Danmark	3.545.220	283.618	3.606.384	288.511
<i>Eksponeringer med pant i fast ejendom</i>	<i>1.450.230</i>	<i>116.018</i>	<i>1.643.666</i>	<i>131.493</i>
<i>Øvrige eksponeringer</i>	<i>2.094.990</i>	<i>167.599</i>	<i>1.962.718</i>	<i>157.017</i>
I alt	7.902.434	632.195	7.638.691	611.095

7. Modpartsrisiko

Modpartsrisiko er risiko for økonomiske tab for begge parter i en given transaktion. Det skyldes, at markedsværdien af handlerne ændrer sig over tid i takt med, at de underliggende markedsfaktorer ændrer sig, og disse kan over tid skifte mellem at have en positiv og negativ markedsværdi. Hvis en modpart går konkurs, og forretninger med modparten efter netting og realisation af modtagne sikkerheder har en positiv markedsværdi, vil det medføre et økonomisk tab for banken.

Banken har i sin kreditpolitik regler for håndtering af modpartsrisici. Brugen af afledte instrumenter er underlagt de almindelige bevillingsregler og kreditpolitikker. I engagementsovervågningen tages der højde for, at den beregnede eksponeringsværdi ikke overstiger den bevilgede kreditgrænse på modparten.

Når der indgås aftaler om finansielle kontrakter, sker der en løbende overvågning af disse i bankens overvågningssystem. Udnyttelsen af de bevilgede finansielle lines overvåges dagligt. Udover den daglige kontrol af om bevilgede lines er overholdt, sker der en løbende kontrol af, om bevilgede lines er udnyttet, og såfremt dette ikke er tilfældet, bliver lines enten slettet eller maksimum nedsat til det aktuelle behov.

Inden lines til finansielle modparter bevilges, foretages en grundig kreditvurdering af de finansielle modparter baseret på den enkelte modparts regnskaber. For udenlandske og større danske kreditinstitutter tages derudover i betragtning, hvordan kreditinstitutterne er ratede af internationale ratingbureauer som Standard & Poor's, Fitch eller Moody's.

Banken anvender til imødegåelse af modpartsrisikoen i videst muligt omfang netting- og rammeaftaler. Aftalerne er

internationale ISDA Master Agreements, ofte med tilknyttede Credit Support Annex aftaler (CSA). I disse aftales det, at såfremt nettomarkedsværdien på indgåede finansielle kontrakter overstiger et fastsat maksimum, skal der stilles sikkerhed, der typisk vil være i form af kontant deponering.

Banken afvikler herudover sine indgåede forretninger via CLS-aftaler (Continuous Linked Settlement), VP Securities eller Euroclear, hvorved afviklingsrisici minimeres mest muligt. Når der afvikles gennem en CLS-clearingbank, elimineres afviklingsrisikoen på finansielle transaktioner, fordi udvekslingen af det købte og solgte først sker, når begge aktiver er modtaget af CLS-clearingbanken.

Banken anvender markedsværdien for modpartsrisiko til at opgøre eksponeringens størrelse og risikovægtning for afledte finansielle instrumenter.

Ifølge CRR2 er der tre mulige standardiserede metoder til beregning af modpartsrisiko; original exposure method (OEM), en simplificeret standard metode og en fuld standardiseret metode. Der er opstillet nogle grænser til blandt andet størrelserne på bankernes derivatpositioner, for at man kan anvende de forskellige modeller. De forskellige metoder stiller stigende krav til input af data og til beregningsmetoderne.

Banken anvender den fulde standardmetode ved opgørelse af kapitalkravet for modpartsrisiko, som også giver en mere risikosensitiv måling af bankens modpartsrisiko.

I forbindelse med bankens fastsættelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag tages der udgangspunkt i den samlede risikoeksponering for modpartsrisiko opgjort efter metoderne

i CRR. Der holdes kapital svarende til 8 % af den samlede risikoeksponering samt et eventuelt tillæg ved overnormale risici.

Modpartsrisiko (1.000 kr.):	2022	2021
Samlet risikoeksponering underlagt et CVA tillæg	86.119	94.405
CVA tillæg	19.274	15.317

For yderligere oplysninger om modpartsrisiko henvises der til supplerende oplysninger til Risikorapport 2022 (fanerne CCR1, CCR2, CCR3 og CCR5), der fremgår af bankens hjemmeside.

8. Markedsrisiko

Lån & Spar påtager sig markedsrisici som et naturligt led i bankens aktiviteter. Markedsrisiko er overordnet defineret som risikoen for, at markedsværdien af bankens aktiver og passiver ændrer sig som følge af ændringer på de finansielle markeder. Markedsrisici er således en konsekvens af bankens åbne positioner i de finansielle markeder og kan opdeles i følgende typer:

- Renterisiko: Risikoen for tab som følge af ændringer i markedsrenterne.
- Aktierisiko: Risikoen for tab som følge af ændringer i aktiekurserne.
- Valutarisiko: Risikoen for tab som følge af ændringer i valutakurserne.
- Kreditspændsrisiko: Risikoen for tab som følge af ændringer i markedets forventninger til afkastet.

Bankens aktiviteter vedrørende omsætning og positionstagning sker i relativt enkle markedsrelaterede produkter og foretages af bankens markedsafdeling. Hovedparten er obligationer, som kan refinansieres i Nationalbanken eller i en anden centralbank. Banken påtager sig også markedsrisici som et led i den finansielle styring til støtte for tilvejebringelsen af likviditet og den daglige styring heraf.

Banken er som følge af sine aktiviteter i Sverige eksponeret mod ændringer i SEK/DKK. Banken afdækker denne valutarisiko med valutaterminsforretninger.

8.1 Målsætning og politik for markedsrisiko

Banken ønsker at opnå det bedst mulige afkast under hensyntagen til:

- At der føres en forsigtig og konservativ markedsrisikopolitik.
- At der primært er investeret i likvide danske børsnoterede værdipapirer.
- At den forventede markedsrisiko ikke væsentligt overstiger den forventede basisindtjening.
- At holde en høj etisk standard jf. bankens politik om etiske investeringer.

Bestyrelsen fastlægger de overordnede politikker, rammer og principper for markedsrisici. Rammerne understøtter den overordnede risikoappetit og angiver specifikke grænser for hvor stor en risiko, som banken ønsker at påtage sig.

Markedsrisikopolitikken og rammerne danner grundlag for udarbejdelsen af forretningsgange samt afstemnings- og kontrolprocedurer for de relevante forretningsområder.

8.2 Styring og overvågning af markedsrisiko

Opgørelse og overvågning af markedsrisikoområdet sker dagligt, det være sig både intra-day og end-of-day overvågning. Overvågningen sker ved hjælp af et risikostyringssystem, der kan håndtere de forskellige typer af finansielle instrumenter. Positioner, der overskrider de fastlagte rammer og beføjelser, rapporteres straks til direktionen. Såfremt positionerne overskrider direktionens samlede rammer og beføjelser, rapporteres der straks til bestyrelsen.

Banken har fuldstændig funktionsadskillelse mellem udførende, kontrollerende og rapporterende enheder.

8.3 Rapportering

Bestyrelsen informeres minimum én gang hvert kvartal om bankens overordnede markedsrisiko. Rapportering til direktionen foretages på ugentlig basis eller oftere, hvis det skønnes nødvendigt, samt ved eventuelle overskridelser af de fastlagte beføjelser.

8.4 Renterisiko

Renterisiko er ændringen i nutidsværdien af fastforrentede fordringer ved ændring i markedsrenten.

De overvejende renterisici stammer fra aktiviteter, der involverer almindelige bankforretninger som ind- og udlån, handel og positionstagning i renterelaterede produkter, og hidrører således primært fra bankens poster i handelsbeholdningen (værdipapirer m.v.) samt poster uden for handelsbeholdningen (fastforrentede udlån m.v.).

Bankens renterisiko opgøres på baggrund af varighedsmål. Bankens beholdning af konverterbare realkreditobligationer indgår i renterisikoen med den optionsjusterede varighed. Renterisikoen i valuta omregnes til danske kroner, og ved opgørelsen af nettorenterisikoen modregnes den negative renterisiko i den positive renterisiko.

Banken er, primært som følge af investeringer i obligationer, eksponeret for kurstab ved en rentestigning. Oversigten til højre viser bankens beholdning i gældsinstrumenter, hvoraf det fremgår, at bankens beholdning af gældsinstrumenter primært er placeret i danske statsobligationer og realkreditobligationer.

Poster med markedsrisiko (1.000 kr.):	2022			2021		
	Beholdnings- værdi før risikovægtning	Risiko- eksponering	Kapitalkrav	Beholdnings- værdi før risikovægtning	Risiko- eksponering	Kapitalkrav
Statsobligationer	49.500	-	-	42.781	-	-
Realkreditobligationer	1.470.195	-	-	2.095.803	-	-
Kreditobligationer	124	-	-	139	-	-
Andre gældsinstrumenter	83.215	-	-	5.148	-	-
I alt	1.603.034	703.003	56.240	2.143.871	678.131	54.250

Oversigten nedenfor viser fordelingen af renterisikoen i varighedsbånd opgjort på den totale beholdning ved en rentestigning på 1 %-point (standard rentechok), som vurderes som en sandsynlig ændring i renteniveauet.

Renterisiko efter modificeret varighed (1.000 kr.):	2022	2021
0-12 mdr.	1.187	54
1-3,6 år	3.915	-1.932
Over 3,6 år	31.285	32.132
I alt	36.387	30.254

Oversigten til højre viser fordelingen af renteeksponeringen fordelt på valuta. Som det fremgår, er bankens renterisiko hovedsageligt i DKK.

Renterisiko opdelt på valutaer med størst renterisiko (1.000 kr.):	2022	2021
DKK	45.590	38.961
EUR	0	-93
SEK	-9.206	-8.581
Øvrige valutaer	3	-33
I alt	36.387	30.254

Når den totale renterisiko er positiv, er det udtryk for et tab ved en rentestigning på 1 %-point. Udover obligationer og afledte finansielle instrumenter omfatter den totale renterisiko også renterisikoen på fastforrentede udlån og indlån, som regnskabsmæssigt måles til amortiseret kostpris efter første indregning, og hvor værdien derfor ikke påvirkes direkte af ændringer i renteniveauet. Den

forventede direkte effekt på resultat og egenkapital ved en rentestigning på 1 %-point udgør 34.439 t.kr. før skat, hvilket svarer til renterisikoen på de aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi efter første indregning.

Banken foretager yderligere stresstest af renterisikoen inden for handelsbeholdningen. Disse stresstest indeholder rentechok, som ud over en parallelforskydning også indeholder rentestød og rentevip, som påvirker rentekurven forskelligt afhængig af varighed. Nedenfor er angivet scenarier, hvor kurven parallelforskydes med 1 %-point og for rentechok på 2 %-point på forskellige dele af kurven. Banken vil have den største risiko ved en ændring af den midterste del af rentekurven.

2022							2021
Varighedsbånd (1.000 kr.):	Beholdnings- værdi før risikovægtning	Risiko- eksponering	Kapital- reservation	Kapitalreservation ved twist af rentekurve i den korte ende med 2 %-point	Kapitalreservation ved twist af rentekurvens midterste del med 2 %-point	Kapitalreservation ved twist af rentekurve i den lange ende med 2 %-point	Kapital- reservation
0-3 mdr.	390.355	66.460	5.317	10.634	5.317	5.317	17.997
3-6 mdr.	121.438	140.577	11.246	22.492	11.246	11.246	23.308
6-12 mdr.	226.167	35.349	2.828	5.656	2.828	2.828	164
1-3,6 år	554.442	218.454	17.476	17.476	34.953	17.476	12.035
3,6-5,7 år	281.527	133.251	10.660	10.660	21.320	10.660	7.289
Over 5,7 år	29.104	108.911	8.713	8.713	8.713	17.426	14.191
I alt	1.603.034	703.003	56.240	75.631	84.377	64.953	74.985

For sidste år er det kun kapitalreservationen, der er medtaget i tabellen ovenfor.

8.5 Aktierisiko

Renterisiko uden for handelsbeholdning

Bankens renterisiko uden for handelsbeholdningen består hovedsageligt af renterisiko på fastforrentede udlån. Renterisikoen beregnes som forskellen i nutidsværdien af ydelsen ved gældende rente og ved et rentechok.

Renterisikoen uden for handelsbeholdningen opgøres løbende af bankens risikostyringssystem.

Banken har pr. 31. december 2022 en samlet renterisiko uden for handelsbeholdningen på 1.947,5 t.kr. beregnet ved en rentestigning på 1 %-point (standard rentechok).

Aktierisiko er risikoen for, at markedsværdien af en portefølje af aktier ændres. Oversigten til højre viser påvirkningen på bankens resultat og egenkapital ved et fald på 12 % af markedsværdien, der svarer til en middel negativ markedsudvikling. Denne risiko beregnes som nettoværdien af lange og korte positioner i aktier og aktiebaserede instrumenter. Aktiepositionerne er opgjort afhængig af, om de er i eller uden for handelsbeholdningen.

Aktierisiko (1.000 kr.):	2022	2021
Aktier i handelsbeholdningen	6.202	3.258
Aktier uden for handelsbeholdningen	17.745	15.094
I alt	23.947	18.352

Oversigten på næste side viser bankens beholdning af aktier. Heraf fremgår det, at bankens andel af aktier i handelsbeholdningen ikke er væsentlig set i forhold til bankens kernekapital. Det fremgår ligeledes af oversigten, hvorledes kapitalpåvirkningen vil være ved en svær negativ markedsudvikling, svarende til et fald i aktier og investeringsforeninger på 30 %. Effekten vil også have en negativ betydning på bankens resultat og kapitalgrundlag svarende til ca. 59.868 t.kr.

	2022				2021
	Markedsværdi	Risiko-eksponering	Kapitalreservation	Kapitalreservation ved svær negativ markedsudvikling	Kapitalreservation ved svær negativ markedsudvikling
Aktierisiko (1.000 kr.):					
Aktier i handelsbeholdningen	10.256	20.513	1.641	492	424
Kollektive investeringsforeninger	41.422	165.688	13.255	3.977	1.759
Aktier uden for handelsbeholdning	147.881	308.731	24.698	7.410	6.822
I alt	199.560	494.932	39.595	11.879	9.005

Aktier uden for handelsbeholdningen

Aktier uden for handelsbeholdningen er kendetegnet ved, at de ikke er erhvervet med handelshensigt. Banken har, som følge af samarbejde med andre pengeinstitutter, aktier i flere sektorselskaber. Sektorselskaberne har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning inden for eksempelvis betalingsformidling og it. Deltagelse i sektorselskaber er en nødvendighed for at drive bankens virksomhed.

Aktier, der kapitalmæssigt anses for ikke at indgå i handelsbeholdningen, måles til dagsværdi, og eventuelle værdireguleringer indregnes over resultatopgørelsen. Der er tale om unoterede aktier, hvor dagsværdien opgøres efter almindelige værdiansættelsesmetoder. For visse sektorselskaber omfordeles aktierne periodisk, så det enkelte pengeinstituts aktiebeholdning svarer til den relative andel af forretningsomfanget med sektorselskabet. For disse aktier opgøres dagsværdien på grundlag af den kurs, som det er aftalt, der skal anvendes ved omfordeling af aktierne.

Aktier uden for handelsbeholdningen (1.000 kr.):

	2022	2021
Primo	125.779	121.417
Tilgang ved køb	19.993	44
Urealiseret gevinst/tab	0	0
Realiseret gevinst/tab	4.232	4.565
Afgang ved salg	-2.122	-247
Ultimo	147.881	125.780

Urealiserede gevinster/tab medregnes i den egentlige kernekapital.

8.6 Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for tab på positioner i udenlandsk valuta som følge af ændringer i valutakurser. Bankens aktiviteter omfatter udlån og indlån i andre valutaer end danske kroner, herunder særligt udlån i svenske kroner. Herudover er banken eksponeret for udsving i udenlandsk valuta som følge af sine handelsaktiviteter.

Valutarisikoen i banken opgøres efter principperne i Valutaindikator 1 og 2 i henhold til Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelse.

Valutaindikator 1 opgøres som den største numeriske værdi af summen af nettotilgodehavender (lang position) eller summen af nettogæld (kort position) for hver valuta opgjort i danske kroner.

Valutaindikator 2 beregnes som et samlet tal, hvor der tages højde for, hvor meget de enkelte valutaer, der indgår i målet, har svinget i forhold til hinanden og i forhold til danske kroner.

Eksponeringen i de forskellige valutaer afdækkes løbende, og banken har derfor kun en mindre nettoeksponering i udenlandsk valuta. Bankens sikrer regnskabsmæssigt valutaomregningsrisikoen som følge af nettoinvesteringen i Lån & Spar Sverige ved indgåelse af valutaterminsforretninger.

Valutarisiko (1.000 kr.):	2022	2021
Valutakursindikator 1	78.191	62.873
Valutakursindikator 1 i procent af kernekapital efter fradrag	3,5 %	3,0 %
Valutakursindikator 2	637	568
Valutakursindikator 2 i procent af kernekapital efter fradrag	0,0 %	0,0 %

En udvidelse af kreditspændet er en væsentlig risiko for banken, og banken har fastsat grænser for kreditspændsrisikoen.

Kreditspændsrisikoen opgøres løbende og rapporteres på samme vis som de øvrige markedsrisici. Bankens ramme for kreditspændsrisikoen er fastsat til 17,6 mio. kr. Bankens ramme for kreditspændsrisikoen er fastsat til 46,5 mio. kr., og banken har afsat hele rammen i solvensbehovet.

8.7 Kreditspændsrisiko

Kreditspændsrisikoen er risikoen for, at kreditspændet (merrenten) på f.eks. realkreditobligationer ændres i forhold til statsobligationer. Størrelsen af kreditspændet er typisk afhængig af udstederens kreditværdighed og obligationens likviditet. Tab som følge af kreditspændrisici kan opstå, hvis kreditspændene viser, at kursen på f.eks. realkreditobligationer falder mere end kursen på statsobligationer, når renten stiger eller i perioder med finansiell turbulens.

8.8 Kapitalkrav markedsrisiko

Banken benytter ved opgørelse af kapitalkravet for markedsrisiko standardmetoden i henhold til reglerne i kapitaldækningsbekendtgørelsen. Ved beregning af kapitalkravet skelnes der mellem generel og specifik risiko samt mellem poster i og uden for handelsbeholdningen.

Poster med markedsrisiko (1.000 kr.):	2022			2021	
	Generel risiko	Specifik risiko	Risikoeksponering	Kapitalkrav	Kapitalkrav
Gældsinstrumenter	573.111	129.891	703.003	56.240	54.250
Aktier	10.256	10.256	20.513	1.641	1.414
Kollektive investeringsordninger	165.688	-	165.688	13.255	5.863
Valutaposition	78.191	-	78.191	6.255	5.030
I alt	827.247	140.148	967.395	77.391	66.557

9. Likviditetsrisiko

Likviditetsrisici er overordnet set risikoen for, at banken ikke har likviditet til at opfylde sine løbende betalingsforpligtelser til tiden. Det vil sige, at det er risikoen for, at bankens omkostninger til likviditetsfremskaffelse stiger uforholdsmæssigt meget, at manglende likviditet forhindrer banken i at opretholde dens nuværende forretningsmodel, og at banken ikke kan overholde de forpligtelser, der måtte være. I Lån & Spar er likviditetssituationen præget af indlånsoverskud.

Det lovmæssige krav til likviditet er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 575/2013 (CRR), Europa-Kommissionens delegerede forordning 2015/61 samt forordning nr. 876/2019 (CRR2). Lovgivningen stiller krav om en Liquidity Coverage Ratio (LCR) på mindst 100 % og en Net Stable Funding Ratio (NSFR) på mindst 100 %.

9.1 Målsætning og politik for styring af likviditetsrisici

Banken har som målsætning til enhver tid at have en betryggende margin til LCR- og NSFR-kravet samt opfyldelse af Tilsynsdiamantens likviditetskrav.

Bestyrelsen har gennem likviditetspolitikken, direktionsinstruksen og beredskabsplaner fastsat rammer for hvor store likviditetsrisici, som banken ønsker at pådrage sig. Beredskabsplanerne er med til at sikre, at banken har effektive procedurer og arbejdsgange i forbindelse med eventuelle negative eller kritiske likviditetssituationer.

For at sikre finansiering i krisesituationer har banken udarbejdet en beredskabsplan, som træder i kraft under givne forudsætninger. Og derudover holdes en likviditetsbuffer bestående af likvide værdipapirer med en høj kreditvurdering, som kan sælges eller anvendes som sikkerhed i finansieringsaktiviteter.

9.2 Risikomåling og rapportering af likviditetsrisici

Banken har implementeret flere forskellige interne modeller til at estimere det fremadrettede likviditetsbehov. Modelerne tager udgangspunkt i det foreliggende budget, men også i de historiske kendte likviditetstræk. Derudover foretages forskellige stress af likviditetssituationen.

Disse redskaber, sammen med en detaljeret rapportering, benyttes i bankens likviditetsudvalg, der mødes regelmæssigt og gennemgår såvel den kortsigtede som den langsigtede likviditetssituation.

Bestyrelsen modtager detaljeret rapportering om bankens aktuelle og fremadrettede likviditetssituation ved hvert møde.

Bankens risikostyringsfunktion har ansvaret for at overvåge og rapportere, at bankens likviditetsrisiko ligger inden for de udstukne rammer. Bankens økonomiafdeling har ansvaret for at udarbejde stresstest og andre likviditetsanalyser. Der rapporteres dagligt til direktionen om bankens balance- og likviditetssituation og herigennem likviditetsberedskabet.

9.3 Liquidity Coverage Ratio

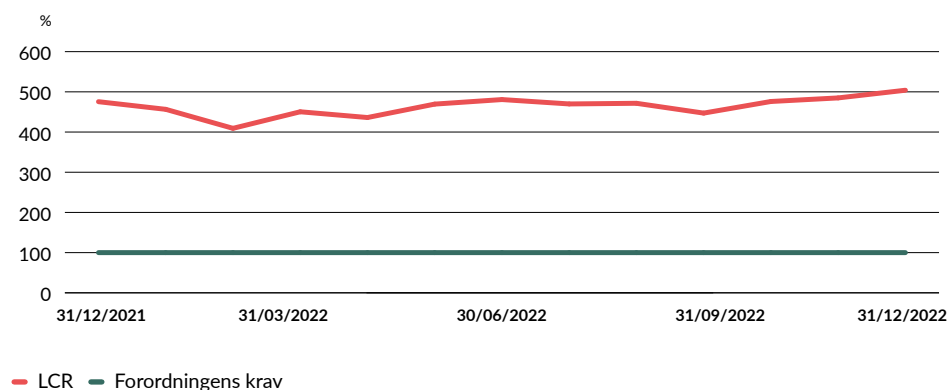
LCR-kravet er med til at sikre, at banken har likviditet nok til at klare sig igennem et alvorligt pres på kort sigt. Dermed er likviditetskravet et udtryk for, om banken har tilstrækkeligt likvide aktiver til at kunne modstå en stressperiode uden tilførsel af ny likviditet.

Som det fremgår af nedenstående tabel, udgør LCR-værdien af likviditetsbufferen 12.458,3 mio. kr. ved årets ultimo, og det netto stressede outflow er opgjort til 2.885,55 mio. kr., svarende til en LCR på 503,6 %.

Gennem 2022 har banken haft en betydelig likviditetsoverdækning i forhold til LCR-kravet på mindst 100 %, hvilket fremgår af figuren på næste side.

Liquidity Coverage Ratio (1.000 kr.) :	2022	2021
LCR-værdi af likviditetsbufferen	14.530.269	12.458.282
Stresset inflow	3.272.665	2.984.655
Stresset outflow	387.113	364.747
Netto stresset outflow	2.885.552	2.619.908
LCR	503,6 %	475,5 %

LCR - LIKVIDITETSKRAV

De underliggende principper for beregningen af LCR er uændrede i den seneste periode.

Bankens finansiering er baseret på indlån. Indlånene fordeles sig på mange mindre detailindlånskunder, hovedsageligt almindelige anfordringskonti.

Hovedparten af likviditetsbufferen er placeret i Nationalbanken. De samlede Level 1A aktiver udgør således mere end 30 % af de samlede likvide aktiver. Kravene til fordelingen af likvide aktiver i forhold til indregningen i LCR-bufferen er derfor overholdt gennem hele 2022.

Markedsværdierne fra derivattransaktioner er underlagt likviditetsforbrug som sikkerhed. Det er således en del af

bankens forretningsmodel, at derivattransaktioner med andre pengeinstitutter er omfattet af CSA-aftaler. Det betyder, at eventuelle negative nettoværdier skal sikres. I overensstemmelse med CSA-aftalerne modtager banken tilsvarende sikkerhedsstillelse ved eventuelle positive nettoværdier og afgiver sikkerhedsstillelse ved eventuelle negative nettoværdier. Sikkerhedsstillelsen i forbindelse med CSA-aftalerne udveksles kontant.

Banken har ingen samlede forpligtelser i en anden valuta end danske kroner, der overstiger 5 % af de samlede passiver. Bankens overvåger sin valutakombination i LCR-bereg-

ningen for at sikre, at der altid er en tilstrækkelig sammensætning af likviditetsreservens valutafordeling.

LCR-opgørelsen indeholder ikke andre poster, som ikke er omfattet af de generelle oplysningskrav, men som anses for relevante for likviditetsprofilen.

9.4 Net Stable Funding Ratio

I forbindelse med implementeringen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 876/2019 (CRR2) er der indført et langsigtet likviditetskrav kaldet Net Stable Funding Ratio (NSFR), der skal sikre, at institutterne benytter sig af en tilstrækkelig stabil og langsigtet finansiering. Likviditetskravet har været gældende fra juni 2021.

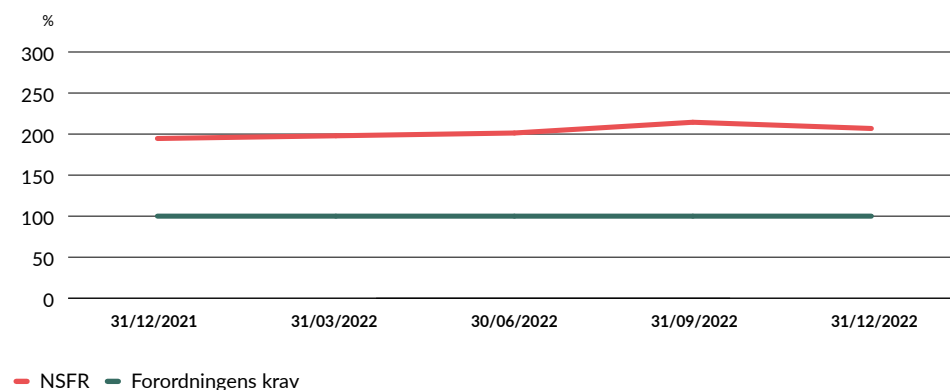
Selve opgørelsen af NSFR har en tidshorisont på 1 år. NSFR opgøres som den tilgængelige stabile finansiering i forhold til den krævede stabile finansiering. Den tilgængelige stabile finansiering opgøres ved at multiplicere bankens passivposter med faktorer, der afspejler posternes pålidelighed som finansiering. Den krævede stabile finansiering opgøres tilsvarende ved at multiplicere bankens aktiver og ikke-balanceførte poster med faktorer, der afspejler, hvor hurtigt disse poster kan gøres likvide eller reduceres.

Bankens tilgængelige stabile finansiering udgør 26.435,9 mio. kr. pr. 31. december 2022, mens behovet for stabil finansiering er opgjort til 12.783,6 mio. kr. Dermed er bankens NSFR 206,8 % ved årets ultimo.

Net Stable Funding Ratio (1.000 kr.):	2022	2021
Tilgængelig stabil finansiering	26.435.873	24.448.736
Behovet for stabil finansiering	12.783.595	12.561.653
NSFR	206,8 %	194,6 %

Som det fremgår af figuren nedenfor, har banken haft en væsentlig afstand til kravet på mindst 100 %.

NSFR - LIKVIDITETSKRAV

For yderligere oplysninger om NSFR henvises der til supplerende oplysninger til Risikoreport 2022 (fanen LIQ2), der fremgår af bankens hjemmeside.

9.5 Stresstest af bankens likviditetsbeholdning

Banken foretager likviditetsstresstest med henblik på at vurdere niveauet af den aktuelle likviditetsrisiko og sikre, at banken har en passende reaktionstid i en potentiel krisesituation. Stresstestene gennemføres månedligt. Likviditetsstresstestene dækker 12 måneder frem.

Stresstestene gennemføres ved at opstille scenarier, der alt andet lige vil påvirke likviditeten negativt i forhold til normalsituationen. Effekten på likviditetskrav og likviditetsbuffer opgøres for hvert scenarie isoleret set og uden hensyntagen til eventuelle handlinger, som banken måtte foretage, hvis det enkelte scenarie indtræffer.

De forskellige scenarier omfatter både generelle markedskriser og bankspecifikke scenarier. I stresstestene indgår områder som hurtigt fald i bankens indlån, større træk på uudnyttede kreditter, fald i værdien af aktier og obligationer, ingen pengemarkedsforretninger ved udløb m.m.

Resultaterne af stresstestene viser, at banken i hele perioden overholder både lovens og interne grænser for henholdsvis LCR og NSFR.

9.6 Likviditetspejlemærke

Likviditetspejlemærket i Finanstilsynets Tilsynsdiamant angiver bankens evne til at klare et tre måneders likviditetsstress. Likviditetspejlemærket er baseret på en fremskrivning af LCR, hvor der anvendes en lempeligere opgørelse af likviditeten.

Værdien af likviditetspejlemærket udgør ved årets ultimo 508,3 %. Banken har i 2022 haft en pæn likviditetsoverdækning i forhold til likviditetspejlemærket, der skal være større end 100 %. Dette fremgår af figuren nedenfor.

9.7 Behæftede og ubehæftede aktiver

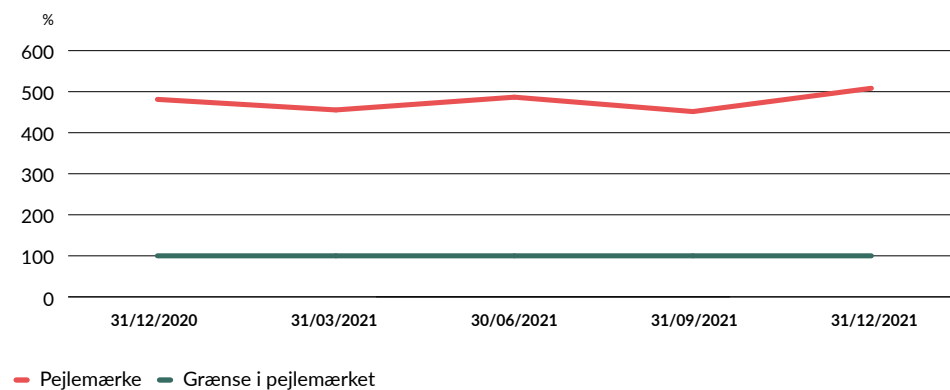
Banken har forholdsmæssigt få behæftede aktiver. Banken deponerer obligationer til sikkerhed for den daglige clearing i Nationalbanken.

I forbindelse med derivathandler stiller banken sikkerhed i form af kontantbeløb hos de enkelte modparter.

Derudover stiller banken kontanter til sikkerhed ved clearing af værdipapirhandel.

For kvantitative oplysninger om behæftede og ubehæftede aktiver henvises der til supplerende oplysninger til Risiko-rapport 2022 (fanerne AE1, AE2 og AE3), der fremgår af bankens hjemmeside.

TILSYNSDIAMANTEN - LIKVIDITETSKRAV

10. Gearingsgrad

For at modvirke risikoen for overdreven gearing i tider med økonomisk opgang er der i kapitaldækningsreglerne fastsat beregningsprincipper for et simpelt gearingsmål, som skal virke som bagstopper for de risikobaserede kapitalkrav.

Gearingsgraden er et risikoneutralt mål for, hvor stor den regnskabsmæssige gearing må være. Gearingen beregnes som kernekapitalen i forhold til bankens samlede uvægtede eksponeringer.

Der er i CRR fastsat et krav for gearingsgraden på minimum 3 % svarende til en maksimal gearing på ca. 33 gange kernekapitalen. Banken har i sin politik for overdreven gearing defineret en målsætning om, at gearingen ikke må blive mindre end 5,0 %.

Bestyrelsen har instrueret direktionen i at tilsi­k­re, at Lån & Spar har forsvarlige processer og metoder til identifikation, styring og overvågning af bankens gearingsrisiko. Direktionen er ansvarlig for at følge udviklingen i bankens risiko for overdreven gearing, herunder skal direktionen rapportere til bestyrelsen om udviklingen i bankens gearingsrisiko.

I Lån & Spars interne politikker på kredit-, markeds- og likviditetsområdet er der således opsat kvantitative mål, der begrænser omfanget af de gearingsrisici, som banken er villig til at påtage sig.

Gearingsgraden pr. 31. december 2022 er 6,8 %. Dermed overholder banken både det lovgivningsmæssige krav til gearingen samt bankens egen målsætning. Opgørelsen af gearingsgraden fremgår af tabellen nedenfor.

(1.000 kr.):	2022	2021
Kernekapital	2.255.961	2.080.567
Uvægtede eksponeringer	33.400.608	32.358.393
Gearingsgrad	6,8 %	6,4 %

Udviklingen i gearingsgraden skyldes primært en stigning i bankens kernekapital.

For yderligere oplysninger om gearingsgraden henvises der til supplerende oplysninger til Risikorapport 2022 (fanerne LR1 – LRSum, LR2 – LRCom og LR3 – LRSpl), der fremgår af bankens hjemmeside.

11. Operationel risiko

Operationel risiko er risikoen for direkte eller indirekte tab forårsaget af u hensigtsmæssige eller mangelfulde interne processer og systemer, menneskelige fejl eller som følge af eksterne begivenheder inklusive retlige risici.

Operationelle risici forbindes ofte med enkeltstående hændelser, såsom manglende overholdelse af forretningsgange eller arbejdsbeskrivelser, fejl eller nedbrud i den tekniske infrastruktur, kriminelle handlinger, brand-, vand- eller stormskader samt retssager.

11.1 Politik for styring af operationel risiko

Det er bankens politik at begrænse de operationelle risici under hensyntagen til de omkostninger, som er forbundet hermed. Derudover har banken politikker om it-sikkerhed, kontroller, forsikring og compliance, der også understøtter den operationelle risikostyring.

Banken styrer operationel risiko på tværs af banken gennem et system af omfattende procedurer, handlingsplaner og forretningsgange, der har til formål at minimere antallet samt begrænse omfanget af de operationelle hændelser, der kan medføre tab. Processer, handlingsplaner og forretningsgange forbedres løbende baseret på egne og andres erfaringer. En af metoderne til at opnå dette er at adskille udførende og kontrollerende enheder.

Udvalg for operationel risiko

Udvalget for operationel risiko er et internt udvalg, som organisatorisk er placeret under direktionen, bestående af ledende medarbejdere fra relevante afdelinger. Udvalget har ansvaret for at overvåge bankens operationelle risici

samt iværksættelse af nødvendige tiltag til nedbringelse af de operationelle risici via politikker og retningslinjer for operationel risiko.

Risikostyring

Risikostyring er en central enhed under den risikoansvarlige, som er ansvarlig for bankens overvågning af kredit-, marked-, likviditets- og operationel risiko, herunder overvågning af de af bestyrelsen fastlagte politikker og retningslinjer samt overholdelse af direktionens videredelegerede beføjelser. Afdeling for risikostyring foretager mindst én gang årligt rapportering af det samlede risikobillede af banken. Derudover modtager bankens ledelse og bestyrelse hvert kvartal rapportering på de enkelte delområder. Den risikoansvarlige refererer direkte til direktionen.

Compliance

Compliance har til opgave at overvåge risikoen for, at banken bliver pålagt sanktioner, lider tab af omdømme, eller at banken eller bankens kunder lider væsentlige økonomiske tab som følge af manglende overholdelse af finansiel lovgivning samt bankens interne retningslinjer. Compliance refererer direkte til direktionen. Compliance leverer derudover en rapport til bestyrelsen minimum én gang om året.

Hvidvaskansvarlig

Banken skal i henhold til Hvidvaskloven udpege en hvidvaskansvarlig, der skal identificere og vurdere risikoen for, at banken bliver misbrugt til hvidvask eller finansiering af terrorisme. Den hvidvaskansvarlige refererer til direktionen. Bankens ansatte har ved mistanke om hvidvask eller terrorfinansiering pligt til at overvåge og undersøge baggrunden for og formålet med transaktioner og aktiviteter. Bankens overvågning understøttes af overvågnings-

systemer. Den hvidvaskansvarlige kontrollerer løbende overvågningen, og resultaterne rapporteres regelmæssigt til direktionen. Hvidvaskafdelingen underretter SØIK om mistænkelige transaktioner.

Udvalg for GDPR

Udvalget for GDPR er et internt udvalg bestående af ledere fra relevante afdelinger. Udvalget har ansvaret for at sikre at banken overholder politikker og retningslinjer for GDPR.

Intern revision

Intern revision er en selvstændig stabsfunktion, der er oprettet af bankens bestyrelse i henhold til Finanstilsynets bekendtgørelse om gennemførelse af revision i finansielle virksomheder. Intern revision udfører kontrol af bankens risikostyringsprocesser, herunder om bankens procedurer lever op til loven, og om de anvendes korrekt. Intern revision rapporterer resultaterne af kontrollerne til bestyrelse og direktion.

It-sikkerhed

It-forsyningen er et væsentligt element i operationel risiko. Bankens arbejde med it-sikkerhed tager udgangspunkt i lovgivningsmæssige forhold. Hele it-området er beskrevet system for system, og der er foretaget en risikovurdering af samtlige systemer.

Der er udarbejdet beredskabsplaner og nødplaner, der har til hensigt at sikre it-driften trods eventuelle kritiske begivenheder. Endvidere er alle væsentlige systemer dubleret, således at risikoen for nedbrud minimeres.

Outsourcing-leverandører på it-området kontrolleres løbende, og det er sikret, at leverandørerne lever op til bankens it-sikkerhedspolitik.

Banken har etableret et it-risikoudvalg, som varetager det løbende arbejde. Dette omfatter blandt andet udarbejdelse af scenarier, prioritering af scenarier og sammenholdelse med bestyrelsens fastlagte risikovillighed på de enkelte områder, vurdering af konkrete hændelser samt kvantificering af de økonomiske konsekvenser. Der er således tale om en dynamisk proces, hvor den samlede risikovurdering påvirkes af en lang række forhold. På baggrund af dette arbejde sker der en løbende tilpasning og udvikling af bankens politikker, forretningsgange og kontroller, herunder styrkelse af opmærksomhed og adfærd blandt medarbejdere og kunder, så banken løbende kan understøtte og optimere it-sikkerheden.

Nye produkter

Ved introduktionen af nye produkter skal der blandt andet foretages en risikoanalyse. I risikoanalysen skal kreditrisici, markedsrisici og operationelle risici vurderes samt påvirkningen på bankens solvens. Den risikoansvarlige og den compliance-ansvarlige skal deltage – eller som minimum høres – i forbindelse med udvikling og godkendelse af nye produkter.

Beslutningen om introduktionen af nye produkter, der kan medføre væsentlige nye eller ændrede risici for banken eller bankens kunder, skal foretages af bestyrelsen.

11.2 Måling og kontrol af operationelle risici

Banken gennemfører årligt en identifikation af operationelle risici i de enkelte forretningsområder. Herefter foretages i samarbejde med de enkelte områder en vurdering af hver enkelt risikotypes potentielle effekt på bankens regnskab.

Derudover har banken et system, som skal sikre, at alle operationelle hændelser bliver indberettet. Bankens opsamlende data og benytter denne viden sammen med det ovenfor nævnte til at vurdere, om der skal ske ændringer i bankens rammer og forretningsgange for at imødegå disse risici.

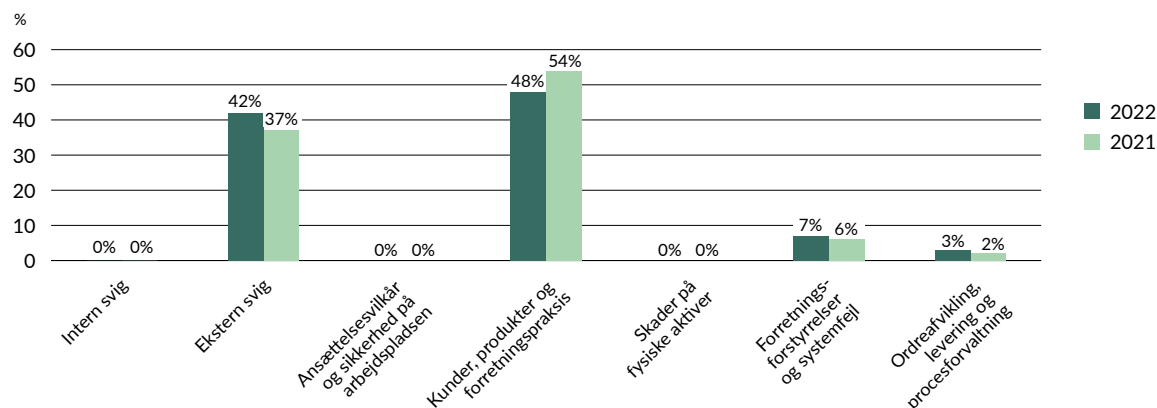
I banken registreres alle operationelle hændelser, der overstiger 10.000 kr. Der rapporteres halvårligt til direktionen og bestyrelsen om typen og størrelsen af de operationelle hændelser.

Operationelle hændelser, der overstiger 500.000 kr. rapporteres til direktionen ved førstkomende lejlighed, mens operationelle hændelser over 1 mio. kr. rapporteres til bestyrelsen ved førstkomende bestyrelsesmøde.

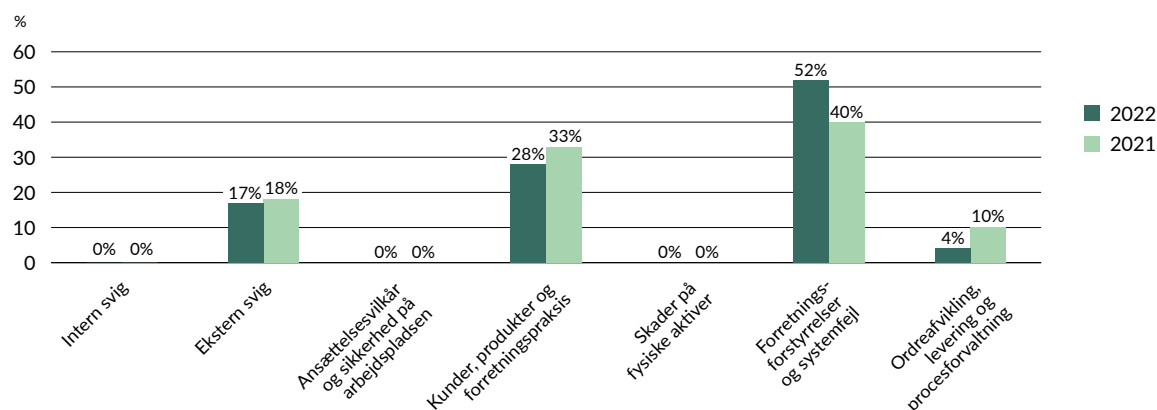
Figurerne til højre viser fordelingen af antallet og tabsbeløbet for de indberettede operationelle hændelser i 2022 og 2021.

Hovedparten af antallet af de operationelle hændelser skyldes ekstern svig (42 %) samt kunder, produkter og forretningspraksis (48 %), hvilket også er de kategorier, som bidrager til en stor andel af tabsbeløbet. Den store andel af tabsbeløbet for forretningsforstyrrelser og systemfejl

ANTALLET AF OPERATIONELLE HÆNDELSE

TABSBELØB FOR OPERATIONELLE HÆNDELSE

skyldes, at denne kategori primært vedrører it-nedbrud, som kan medføre store tab for banken.

De operationelle hændelser vedrørende kunder, produkter og forretningspraksis dækker hovedsageligt over hændelser i forbindelse med realkreditfinansiering, mens sagerne om ekstern svig primært vedrører netbanksindbrud.

11.3 Cyberrisiko

Ekspert vurderer, at truslen om cyberangreb mod Danmark og landets institutioner og virksomheder aldrig har været højere, og angrebene bliver stadig mere avancerede. Dette trusselsbillede udgør en betydelig risiko for den finansielle sektor, som er et naturligt mål for cyberkriminalitet. Den løbende digitalisering er naturligvis medvirkende til at øge risikoen for cyberkriminalitet, og derfor lægger banken stor vægt på at tænke it-sikkerhed ind i alle processer og systemer.

Bankens arbejde med it-sikkerhed og beskyttelse mod cyberangreb bliver løbende styrket, og det finder sted både i eget regi, i samarbejde med bankens datacentral SDC og i sektorregi, hvor Lån & Spar er repræsenteret i Finans Danmarks cyberpolitiske udvalg.

Tilrettelæggelsen og de konkrete aktiviteter i banken på dette område tager udgangspunkt i lovgivningen inden for dette felt samt internationale standarder for håndtering af informationssikkerhed. Arbejdet er således lagt i helt faste rammer.

Banken har et it-risikoudvalg, som varetager det løbende arbejde. Dette omfatter blandt andet udarbejdelse af scenarier, prioritering af scenarier og sammenholdelse med bestyrelsens fastlagte risikovillighed på de enkelte områder, vurdering af konkrete hændelser samt kvantificering af de økonomiske konsekvenser. Der er således tale om en dynamisk proces, hvor den samlede risikovurdering påvirkes af en lang række forhold. På baggrund af dette arbejde sker der en løbende tilpasning og udvikling af bankens politikker, forretningsgange og kontroller, herunder styrkelse af opmærksomhed og adfærd blandt medarbejdere og kunder, så banken løbende kan understøtte og optimere it-sikkerheden.

Der er endvidere udarbejdet beredskabsplaner og nødplaner, der har til hensigt at sikre it-driften ved eventuelle kritiske begivenheder, og alle væsentlige systemer er dubleret, således at risikoen for nedbrud minimeres.

Outsourcing-leverandører på it-området kontrolleres løbende, så det sikres, at leverandørerne lever op til bankens it-sikkerhedspolitik.

Banken har fokus på styrkelsen af it-sikkerheden, hvilket blandt andet omfatter gennemførelse af kampagner og træning af medarbejdere med henblik på at skærpe opmærksomhed og beredskab i forhold til mulige cyberangreb. I den forbindelse gennemføres der løbende test og træning af medarbejderne.

11.4 Kapitalkrav operationel risiko

I henhold til kapitaldækningsbekendtgørelsen skal banken kapitalmæssigt afdække operationelle risici. Banken anvender basisindikatormetoden til opgørelse af kapitalkravet til de operationelle risici. Denne opgøres som 15 % af basisindikatoren, hvor basisindikatoren defineres som et treårigt gennemsnit af summen af nettorenteindtægter og ikke-renterelaterede nettoindtægter. Kvantitative oplysninger om elementerne til beregningen af basisindikatoren fremgår af supplerende oplysninger til Risikorapport 2022 (fanen OR1), der kan findes på bankens hjemmeside.

Operationelle hændelser, der resulterer i kredittab, er en del af kreditrisikobetragtingen, og eventuelle kapitalkrav herfor medtages under kreditrisikoreservationen.

Pr. 31. december 2022 udgør kapitalkravet for operationel risiko 137,5 mio. kr.

12. Aflønningspolitik

Bestyrelsen har vedtaget en lønpolitik. Formålet med lønpolitikken er:

- at principperne for tildeling af løn er i overensstemmelse med og fremmer en sund og effektiv risikostyring samt bankens politik for en sund virksomhedskultur,
- at tiltrække, motivere og fastholde kvalificerede medlemmer af bestyrelse og direktion, og
- at lønnen er i overensstemmelse med virksomhedens langsigtede strategi, værdier og mål, samt harmonerer og bidrager med principperne om beskyttelse af kunderne og investorerne og i øvrigt lever op til lovens krav.

Endvidere understøtter lønpolitikken de beskrevne mål i bankens "Bæredygtighedsrapport 2022", herunder lige løn og lige muligheder for kvinder og mænd.

Lønpolitikken er gældende for bestyrelsen, direktionen og ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på bankens risikoprofil (væsentlige risikotagere samt ansatte i kontrolfunktioner).

Aflønning af bestyrelsen, direktionen væsentlige risikotagere, ansatte i kontrolfunktioner og øvrige ansatte er base-

ret på fast løn. Lønpolitikken er offentliggjort på bankens hjemmeside, lsb.dk/loenpolitik.

Bestyrelsen har nedsat et aflønningsudvalg, der består af formanden for bestyrelsen samt 1. og 2. næstformand. Bestyrelsen skal hvert år gennemgå, behandle og godkende lønpolitikken og sikre offentliggørelsen af nærværende politik. Aflønningsudvalgets opgaver fremgår af kommissoriet for aflønningsudvalget, der findes på bankens hjemmeside. Bestyrelsens vedtagne ændringer til lønpolitikken forelægges på generalforsamlingen hvert år og vedtages her. Aflønningsudvalget skal føre kontrol med aflønningen af direktionen, den risikoansvarlige, den complianceansvarlige, den interne revisionschef samt de ansvarlige for væsentlige afdelinger.

Vedrørende kvantitative oplysninger om aflønning af bestyrelsen og direktionen henvises der til vederlagsrapporten, der kan læses på bankens hjemmesiden, lsb.dk/loenpolitik. For yderligere kvantitative oplysninger om aflønning henvises der til supplerende oplysninger til Risikorapport 2022 (fanerne REM1, REM2, REM3 og REM5), der ligeledes fremgår af bankens hjemmeside.

Ingen personer i banken har en løn på over 1 mio. euro i regnskabsåret.

13. Risikoerklæring

Lån & Spar er en dansk bank med rådgivningscentre i de større byer, der har en større koncentration af uddannelsesinstitutioner for mellemlange og lange videregående uddannelser.

På privatkundeområdet i Danmark er bankens primære kundegrundlag privatpersoner med tilknytning til bankens loyalitetsbanker. Disse er overvejende kendetegnet ved at have en mellemlang eller lang videregående uddannelse og/eller beskæftigelse inden for den offentlige sektor, hvor jobsikkerheden er forholdsvis høj. I Sverige er bankens primære kunde grupper privatpersoner. På erhvervsområdet er bankens primære kundegrundlag foreninger og organisationer, selvstændigt erhvervsdrivende inden for de liberale erhverv, forsyningsvirksomheder, kommuner samt finansielle investorer.

Lån & Spar ønsker – udover bankprodukter – at tilbyde såvel danske privat- som erhvervskunder et bredt sortiment af realkredit-, kapitalforvaltnings-, investerings-, pensions- og forsikringsprodukter. Lån & Spar er endvidere aktive på kreditkortområdet, primært gennem samarbejdet med loyalitetsbankerne.

Lån & Spars risikoprofil er afgrænset til kunder og produkter med begrænset risiko og lav kompleksitet, og indtjeningen skal afspejle den risiko og kapitalbinding, som er forbundet med bankens aktiviteter. Væksten skal ske i et passende tempo, som sikrer, at risikostyringen sker på forsvarlig og betryggende vis. Risikospredningen skal være forsvarlig.

Banken ønsker især ikke for stor koncentration på enkelt-kunder og risikofyldte brancher.

Lån & Spar skal have et passende robust kapitalgrundlag, som understøtter forretningsmodellen og sikrer den fornødne handlefrihed på ethvert tidspunkt i en konjunkturcyklus. Banken har fastsat et kapitalmål, som skal sikre, at bankens overdækning af kapital overstiger 17,0 %. Dette skal dække de regulatoriske krav inklusiv bufferkrav samt effekten af et hårdt stress. Pr. 31. december 2022 udgør bankens overdækning 8,6 %-point i forhold til solvensbehovet, det kombinerede bufferkrav og NEP-tillægget (som ikke er dækket af SNP-udstedelser).

Likviditeten skal være forsvarlig og tilpas forsigtig. Det er Lån & Spars målsætning, at kundeindlån i al overvejende

grad skal finansiere kundeudlån, så bankens afhængighed af ekstern finansiering er så minimal som mulig.

Bankens absolutte risikotolerance kan afspejles ved Finanstilsynets Tilsynsdiamant og den kapitalmæssige overdækning.

En gennemgang af forretningsmodellen og politikker viser, at forretningsmodellens overordnede krav til de enkelte risikoområder fuldt og dækkende udmøntes i de enkelte politikkers mere specificerede grænser. En gennemgang af bestyrelsens retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser viser, at de reelle risici ligger inden for grænserne, fastsat i de enkelte politikker.

Tilsynsdiamanten:	Grænseværdi	2022	2021
Store eksponeringer	Mindre end 175 %	36,0 %	39,7 %
Udlånsvækst	Mindre end 20 %	1,1 %	1,1 %
Ejendoms eksponering	Mindre end 25 %	0,4 %	0,3 %
Likviditetspejlemærke	Større end 100 %	508,3 %	481,2 %

Kapitalmæssig overdækning:	2022	2021
Kapitalprocent	22,3 %	21,6 %
Egentlig kernekapitalprocent	21,3 %	20,6 %
Kernekapitalprocent	21,3 %	20,6 %
Solvensbehov	9,5 %	9,7 %
Kombinerede bufferkrav	4,2 %	2,5 %
NEP-tillæg*	0,0 %	0,0 %

* Som ikke er dækket af SNP-udstedelser.

Der anvendes væsentlige ressourcer til løbende at sikre en tilstrækkelig risikorapportering, herunder opfølgning på lovgivningens og ledelsesmæssige risikorammer.

Rapporteringen til direktionen og øvrige relevante interessenter foretages efter faste retningslinjer. Bestyrelsen modtager løbende rapportering på alle de væsentlige risikoområder.

Det er bestyrelsens vurdering, at bankens aktiviteter holder sig inden for den valgte forretningsmodel, risikoprofil og risikotolerance. Det er ligeledes bestyrelsens vurdering, at risikostyringen i Lån & Spar sker på betryggende vis, herunder at systemer, processer og kompetencer i relation til risikostyring afspejler bankens forretningsmodel, risikoprofil og risikotolerance.

Bestyrelsens vurdering er foretaget på baggrund af den af bestyrelsen vedtagne forretningsmodel, materiale og rapporter forelagt for bestyrelsen af bankens direktion, intern revision, den risikoansvarlige og den compliance-ansvarlige samt på grundlag af eventuelle af bestyrelsen indhentede supplerende oplysninger eller redegørelser.

Bestyrelsen har dags dato behandlet og godkendt risikorapporten 2022.

Oplysninger vedrørende ledelsessystemer, jf. CRR artikel 435, stk. 2, fremgår af årsrapporten og bankens hjemmeside.

København, den 8. februar 2023

Direktionen

John Christiansen
Adm. direktør

Jesper Schiøler
Bankdirektør

Bestyrelsen

Lars Qvistgaard
(Formand)

Gordon Ørskov Madsen
(1. næstformand)

Heino Kegel
(2. næstformand)

Jørn Rise Andersen

Michael Jacobsen

Preben Steenholdt Pedersen

Anni Pilgaard

Morten Norling Bæk

Carsten Mærsk Clausen

Klaus Jespersen

Karsten Poul Jørgensen

Lån & Spar Bank A/S
Højbro Plads 9-11
DK-1200 København K

CVR-nr.: 13 53 85 30